



**ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VİYOLONSEL EĞİTİMİNDE MASALSI
ANLATIM YOLUYLA TEMEL DAVRANIŞLARIN KAZANDIRILMASINA
İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ**

Gizem Akkuş

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMMUZ 2022

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Gizem
Soyadı : Akkuş
Bölümü : Güzel Sanatlar
İmza :
Teslim Tarihi : 26/07/2022

TEZİN

Türkçe Adı : Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalsı Anlatım
Yoluyla Temel Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Uzman
Görüşleri

İngilizce Adı : Experts' Views on Gaining Basic Behaviors through Fairytale
Narration in Early Childhood Cello Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm bölümlerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Gizem AKKUŞ



Aileme...

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sürecinde bilgi birikimi ve tecrübelerinden faydalandığım, görüş ve düşünceleriyle beni destekleyip motive eden, samimiyetini ve sevgisini her zaman hissettiren çok kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN'a, zaman ayırıp sorularımı cevaplayarak görüş bildiren değerli viyolonsel eğitimcilerine, masalların hem dil ve anlatım hem de pedagojik açıdan belirtilen yaş grubuna uygunluğunu onaylayarak araştırmama katkıda bulunan meslektaşlarım Türkçe Öğretmeni Esra ATASOY ile Rehberlik Öğretmeni Selma ÖZDEMİR'e, pozitif enerjisi ve dostluğuyla her anımda yanımda olup tezimin ilerleme sürecinde görüşlerini paylaşan değerli dostum ve meslektaşım Derya ANKIŞHAN'a, beni bu günlere getiren, güçlü bir kadın olmamı sağlayan ve her zaman arkamda olan biricik annem Hatice ÖZGÜR ile canım babam Erhan ÖZGÜR'e, çalışmamın her aşamasında sabır, şefkat ve sevgiyle daima yanımda olup zorlandığım zamanlarda verdiği ilhamla beni ayağa kaldıran, motive eden görüşleriyle beni her an destekleyen sevgili hayat arkadaşım M. Oğuzhan AKKUŞ'a, bana yaşattığı tarifsiz duygularla daha da güçlendiren ışığım, canparem, biricik oğlum Vefa AKKUŞ'a sonsuz sevgi, minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Gizem AKKUŞ

**ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VİYOLONSEL EĞİTİMİNDE
MASALSI ANLATIM YOLUYLA TEMEL DAVRANIŞLARIN
KAZANDIRILMASINA İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Gizem Akkuş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2022

ÖZ

Bu araştırma, erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların masalsi anlatımdan yararlanarak, daha kolay ve kısa sürede algılanıp kazandırılması yönüyle eğitimcilere farklı bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan “özel durum yöntemi” (örnek olay) kullanılmış olup; yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla uzman görüşleri alınmıştır. Dolayısıyla araştırmanın modeli ise durum tespitine dayalı tarama modelinde gerçekleşmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu suzuki çello öğretmenleri (S), müzik öğretmenleri (M), konservatuvarda viyolonsel eğitimi veren öğretmen (Ö) oluşturmaktadır. Araştırma, viyolonsel eğitiminde oturuş-duruş, yay tutuş ve kavrama, sol el konumu olmak üzere başlangıç aşamasındaki üç temel davranışın çocuklar tarafından daha kolay algılanmasında ilgili davranışa yönelik, araştırmacı tarafından yazılan altı masaldan ve bu masalların erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğine dair öğretim elemanı ve müzik öğretmenlerinin görüşlerinden oluşmaktadır. Araştırmada; erken çocukluk dönemindeki viyolonsel eğitiminde temel davranışları kazandırmada masalların kullanılmasının çocukların ilgisini çekme, konsantrasyonunu artırma, dikkatini kolayca verme, konsantrasyon ve odaklanmaya katkı sağlama, akılda kalıcılığı artırıp temel davranışları kazandırırken merak uyandırarak öğrenmenin daha eğlenceli hale gelebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada; masalların etkisinin deneysel bir çalışma ile sınanması, masal sayılarının artırılması, masalların viyolonsel müziği eşliğinde profesyonel kayıt ile yapılması ve çalışmanın farklı dillerde, farklı ülkelerde yapılarak geri dönüşlerin alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Erken çocukluk, masal, viyolonsel, viyolonsel eğitimi, temel davranışlar

Sayfa Adedi : xi+58

Danışman : Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN

**EXPERTS' VIEWS ON GAINING BASIC BEHAVIORS THROUGH
FAIRYTALE NARRATION IN EARLY CHILDHOOD CELLO
EDUCATION
(M.S. Thesis)**

Gizem Akkuş

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

July 2022

ABSTRACT

This research aims to present a different perspective to educators in terms of understanding and gaining basic behaviours easier and in a short time in early childhood period cello education by making use of fairy-tale narration. One of the qualitative research methods, the “special case method” (case study), has been used and it has been supported by the interview technique by taking the opinions of the experts in this research. Semi-structured interview questions have been prepared, and answers have been requested from the interviewers in terms of sub-problems. The study group of the research consists of Suzuki cello teachers (S), music teachers (M), and a teacher (T) who teaches cello in the conservatory. The research consists of the tales prepared for the relevant behaviour in order for children to perceive the three basic behaviours in the beginning stage namely sitting-stance, bow holding and grasping, and left hand position in cello education easier and the views of the instructors and music teachers on the usability of these tales in early childhood cello education. The universe of the research consists of children in the age group of 3-6 in early childhood, and the sample is the basic behaviours that are desired to be acquired through fairy-tale narration in cello education. It has been concluded that the use of fairy tales in acquiring basic behaviours in early childhood cello education will attract children’s attention, increase their concentration, pay attention easily, contribute to concentration and focus, increase memorability and gain basic behaviours, and will make learning more fun by arousing curiosity. It is recommended to test the effect of tales with an experimental study, to increase the number of tales, to make the tales with professional recording accompanied by cello music, and to get feedback from the study by doing it in different languages and in different countries in the research.

Key words : Early childhood, fairytale, cello, cello education, basic behaviours
Number of pages : xi+58
Supervisor : Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
İTAF SAYFASI	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.1.1. Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	4
BÖLÜM II	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Müzik Eğitimi	7
2.2. Çalgı Eğitimi.....	8
2.3. Viyolonsel Eğitimi	9
2.4. Erken Çocukluk Döneminde Eğitim	10

2.5. Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların (3-6) Genel Özellikleri	11
2.5.1. Bilişsel Gelişim	12
2.5.2. Kişilik Gelişimi (Psikososyal Gelişim).....	12
2.5.3. Fiziksel Gelişim	14
2.6. Masal	15
2.6.1. Erken Çocukluk Döneminde Masalların Eğitimsel İşlevi.....	16
2.7. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi	17
2.8. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitiminde Kullanılan Yaklaşımlar	19
2.8.1. Orff-Schulwerk Yaklaşımı.....	19
2.8.2. Dalcroze Yaklaşımı.....	20
2.8.3. Kodaly Yaklaşımı.....	21
2.8.4. Suzuki Yaklaşımı	21
2.9. Müzik Eğitiminde Son Dönemde Kullanılan Yeni Yaklaşımlar	22
2.10. Erken Çocukluk Dönemi Çalgı Eğitimi	22
2.11. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitimi.....	23
2.12. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalların Kullanımı	25
2.12.1. Oturuş-Duruş Masalları	26
2.12.1.1. <i>Kar Tanesi Sensan</i>	26
2.12.1.2. <i>Minik Elgar</i>	27
2.12.2. Sol El Konumu Masalları.....	28
2.12.2.1. <i>Dört Nehir ve Mutlu Aile</i>	28
2.12.2.2. <i>Dahi Gemici Vivaldi</i>	30
2.12.3. Yay Tutuş Masalları	32
2.12.3.1. <i>Kuş Kardeşler</i>	32
2.12.3.2. <i>Renkli Balıklar Ülkesi</i>	34

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	35
----------------------------------	----

BÖLÜM IV

YÖNTEM	37
4.1. Araştırma Modeli	37
4.2. Çalışma Grubu	37
4.3. Verilerin Toplanması.....	38
4.3.1. Masalların Oluşturulmasında İşlem Basamakları.....	39

4.4. Verilerin Analizi	39
BÖLÜM V	
BULGULAR VE YORUM	41
5.1. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitiminde Masalların İşlevine Yönelik Bulgu ve Yorumlar	41
5.2. Erken Çocukluk Dönemi “Çalgı (Viyolonsel) Eğitimi”nde Masalların İşlevine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	43
5.3. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Temel Davranışlardan Biri Olan “Viyolonsel Tutuş ve Oturuş”, “Yay Tutuş” ve “Tusede Sol El Konumlandırma”ya Yönelik Hazırlanan Masalların İşler Olmasına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	44
BÖLÜM VI	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
6.1. Sonuç	49
6.2. Öneriler	48
KAYNAKLAR	51
EKLER	55
Ek-1. Yapılandırılmış Sorular	56

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Demografik Bilgiler Tablosu</i>	38
---	----



BÖLÜM 1

GİRİŞ

İnsan yaşamının en eski kavramlarından biri olarak karşımıza çıkan müzik, hayatımızın her evresinde, her yaşta melodilerin soyut dünyasını notalarla somuta aktarmak, duygu ve düşüncelerimizi bu yolla ifade etmek amacıyla var olmuştur ve var olmaya devam etmektedir. Dolayısıyla insanın müziği aktarma ihtiyacı, her dönemde yeni yollara başvurmasına sebep olmuş, müziğin sürekli yenilenen, gelişen ve süregelen bir arayış içinde olan bir sanat olma özelliğini beraberinde getirmiştir.

Müziğin işlevleri, özü bakımından estetik temelli olup bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, eğitimsel nitelikler taşır. İşlevlerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi nedeniyledir ki, müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok etkili bir eğitim aracı, hem de çok önemli bir eğitim alanıdır (Uçan, 1994).

Eğitim aşamalarına baktığımızda ise erken çocukluk döneminde, bir eğitim aracı olarak kullanılan müziğin önemli bir yeri vardır.

Çocukların kişiliklerinin şekillenmeye başladığı yıllarda tanıştıkları farklı sanat etkinliklerinden olumlu olarak etkilendikleri bilinmektedir. Tüm sanat dalları arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olan müzik sanatı aracılığıyla, çocukların erken yaşta müzik eğitimiyle edinebildikleri olumlu müzikal deneyimlerinin fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkilemesi bu görüşü desteklemektedir (Gültek, 2002).

Müzik eğitimi boyutları; ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi, çalgı eğitimi olarak sınıflandırılmıştır (Özmenteş, 2005). Bu boyutlardan biri olan çalgı çalma eğitimi erken çocukluk döneminde ön plana çıkar.

Erken çocukluk döneminde alınan çalgı çalma eğitimi, psikomotor davranışlar doğrultusunda çocukların kas yapılarını geliştirmekte, müzikal algılarını üst düzeye

çıkarmakta zeka gelişimlerine katkı sağlamakta ve çocuğun çevresiyle olumlu ilişkiler yürütebilmesinde, sosyalleşmesinde ve özgüven kazanmasında büyük ölçüde rol oynamaktadır.

Çocukların kişilik gelişimine olumlu katkılar sağlayarak özgüvenlerini artıran çalgı çalma eğitimi (Say, 1985) her dönemde olması gerektiği gibi erken çocukluk döneminde de dikkatlice ele alınmalıdır. Dolayısıyla ; çalgı çalmaya başlama yaşı ne kadar erken olursa çocuğun istendik davranışları göstermesi o derece kolay ve doğal olur.

Erken çocukluk döneminde eğitimi verilen piyano, keman gibi çalgıların yanında viyolonsel de oldukça rağbet görmeye başlamış, ihtişamlı görüntüsü ve merak uyandıran sesi ile çocukların oldukça ilgisini çeken bir çalgı olmuştur. Öyle ki çocuklara erken yaşta viyolonsel eğitimi verilebilmesi amacıyla çeşitli boyutlarda viyolonseller üretilmektedir. 1/10, 1/8, 1/4, 1/2 ve 3/4 gibi boyutlarıyla viyolonsel, çocukların fiziksel gelişimlerine de uygun olup, erken çocuklukta rahatça başlanabilen ve çalınabilen bir çalgıdır.

Erken çocukluk çalgı eğitiminde, çocuğun müziği içselleştirerek çalgısıyla bütünleşmesini sağlamak ve rahat çalma yetisi kazandırmak adına çeşitli yöntemler kullanılır. Suzuki, Kodaly, Orff, Dalcroze en sık kullanılan yöntemlerdendir. Bu yöntemlerin ortak amacı çocukta sağlam bir müzik bilinci kazandırmak, öğrenmede kalıcılığı sağlamak, anlatımı zenginleştirerek algılamayı kolaylaştırmak, çocuğun sosyal bilişsel zihinsel ve duygusal gelişimine yön vermektir.

Yukarıda belirtilen amaçlar göz önünde bulundurulduğunda, çocuk eğitim ve gelişiminde önemli bir eğitim aracı olarak kullanılan masallarla ortak özelliklere rastlarız.

Masalların da müzik eğitimi gibi çocuğun sosyal, bilişsel, zihinsel ve duygusal gelişiminde önemli bir payı olduğu bilinmektedir. Çocuğun içsel dünyasına dokunup güzel davranışları ortaya çıkararak çevresiyle olumlu ilişkiler yürütmesi, masallardan hareketle soyut algıları somut hareketlere aktarması, bilinç düzeyini yükseltmesi, etkili ve zengin masalsı anlatımla algılamayı kolaylaştırarak öğrenmede kalıcılık sağlanması bu özelliklere örnektir.

Öyleyse ortak özelliklerden yola çıktığımızda erken çocukluk çalgı eğitimiyle masalsı anlatımı sentezleyerek istendik temel davranışların kazandırılması çok daha kısa sürede, kolay ve kalıcı olur diyebiliriz.

1.1. Problem Durumu

Çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla birlikte çalgı çalmaya başlama yaşı gittikçe düşmeye başlamıştır. Özellikle erken çocukluk döneminde çalgı eğitiminin, çocukların her türlü davranışına olumlu katkıları olduğundan çok sık tercih edilmeye başlanmıştır. Viyolonsel de bu dönemde eğitimi verilen önemli çalgılardandır. Temel davranışların (duruş, yay tutuş, oturuş) öğretilmesiyle başlanan viyolonsel eğitimi zaman içinde seviyeye göre belirlenen etüt ve eserlerle gelişir.

Ancak temel davranışların kazanılmasında gerek yaş gruplarının küçük olması gerekse viyolonselin öğrenilmesinin karmaşıklığı bazı zorlukları ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada; erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılmasına yönelik uzman görüşleri alınıp, sonuçlar doğrultusunda incelenerek karşılaşılan zorlukların çözümlerine farklı bir bakış açısı sağlanacaktır.

Araştırmanın problem cümlesi “Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalsı Anlatım Yoluyla Temel Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Uzman Görüşleri Nedir?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.1.1. Alt Problemler

Belirlenen alt problemler şunlardır:

- 1- Erken çocukluk döneminde masalların işlevine yönelik uzman görüşleri nasıldır?
- 2- Erken çocukluk dönemi “Çalgı (Viyolonsel) Eğitimi”nde masalların işlevine yönelik uzman görüşleri nasıldır?
- 3- Erken çocukluk viyolonsel eğitiminde temel davranışlardan biri olan “viyolonsel tutuş ve oturuş”, “yay tutuş” ve “tuşede sol el konumlandırma” ya yönelik hazırlanan masalların işler olmasına ilişkin uzman görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların masalsı anlatımdan yararlanarak, daha kolay ve kısa sürede algılanıp kazandırılması yönüyle eğitimcilere farklı bir bakış açısı sunmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma:

- 1- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların doğru algılanabilmesine fayda sağlayabilmesi,
- 2- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılması yönünden eğitimcilere farklı bir bakış açısı kazandırabilmesi,
- 3- Erken çocukluk dönemindeki çocuklara viyolonsel eğitimi veren eğitimcilere yol gösterici olabilmesi,
- 4- Erken çocukluk dönemi eğitiminde büyük yeri olan masallar ile viyolonsel eğitimini aynı paydada birleştiren ilk çalışma olması açısından önem arz etmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın;

- 1- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılmasının daha kısa sürede ve kolay olacağı,
- 2- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların doğru algılanmasının önemli olduğu,
- 3- Yazılan masalların erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitimindeki temel davranışlara uygun olması,
- 4- Uzman görüşlerinin gerçeği yansıtır nitelikte olduğu,
- 5- Seçilen araştırma modeli ve kullanılacak veri toplama tekniklerinin, araştırmanın yapısına ve amaçlarına uygun olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1- Erken çocukluk dönemindeki çocuklara (3-6yaş) verilen viyolonsel eğitimiyle,
- 2- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitimindeki duruş-oturuş, yay tutma, sol el konumu gibi temel davranışlarla,
- 3- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların kazandırılmasında masalsı anlatımın kullanımı ile,

- 4- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların kazandırılmasına ilişkin araştırmacı tarafından yazılan altı masal ile,
- 5- Çalışmaya katılmaya gönüllü olan dokuz uzmanın görüşleri ile sınırlandırılmıştır.





BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzik Eğitimi

Yaşamımızın en önemli öğelerinden biri olan müzik en eski çağlardan günümüze varlığını sürdürmektedir. Şimdiye dek birçok tanımı yapılan müzik terimine, farklı kaynaklarca yeni bakış açıları getirildiği görülmektedir (İmik & Haşhaş, 2020).

Soyut bir kavram olma özelliğiyle karşımıza çıkan müziğin, kişilerin farklı zevk ve beğenileri göz önüne alındığında, yüzyıllardır süregelen bir araştırma konusu olduğu görülür.

Erol bu konuyu; *”Tatmin edici bir müzik tanımına ulaşmak elbette mümkün değildir.”* şeklinde açıklamıştır (Erol, 2018, s. 12).

Zarif ve ince duygularla yoğurulan, büyümlü melodilerle benliğin derinliklerine dokunan müziğin, tarihte değerli besteciler, filozoflar ve şairler tarafından bu yönleriyle ele alındığını görürüz. Bu konuda:

Müzikolog ve Besteci Hugo Riemann *“Müzik insan ruhunu dalgalandıran, okşayan ve ona ince zevkler tattıran üstün bir sanattır”* sözü ile müziğin insanın ruhuna iyi geldiğini; Ünlü Filozof Konfüçyüs *“Müzik gökle toprak arasında bir ahenktir”* diyerek müziğin yeryüzündeki mutlak varoluşunu; Alman Edebiyatçı ve Yazar Goethe *“İfadenin güvenli oluşu konuşmacının düşüncesine nasıl kanatlar takarsa, müzik de duyguya öyle”* sözü ile müziğin duygulara hitap eden yönünü vurgulamaktadır.

Duygu ve düşüncelerin anlatımı olarak müzik aynı zamanda öğrenme ve öğretme yoluyla kişiden kişiye aktarılarak süregelen ve müziğin eğitim boyutunu ortaya koymuştur. Bu konuda Uçan şu ifadelerle yer vermiştir:

Müziğin çok eski çağlardan bu yana eğitimin bir boyutu haline gelmesi, ana ögesinde bulunan eğitsel nitelikler. Müzik eğitsel amaçlar için çalışır, eğitsel ihtiyaçları karşılamada veya

gidermede oldukça işe yarar. Bu bakımdan müzik eskiden beri eğitimin en kapsamlı ve önemli öğelerinden biridir (Uçan, 1996, s. 31).

Müzik eğitimi, bireyin müzik eğitimine başlangıcından ulaştığı yere kadar geçirdiği değişim ve gelişim sürecine odaklanmakla birlikte, eğitimin tanımından hareketle bireye olumlu istendik müzikal davranışlar kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan'dan aktaran Öz, 2001). Bu süreçte de birey belirli bir plan ve program çerçevesinde düzenli çalışacak ve belirli müzikal birikim sağlayarak istendik davranışları gerçekleştirmiş olacaktır.

Müzik eğitimi toplumun her kesiminden ve her yaştan bireyleri ayırmaksızın farklı amaç ve hedefler doğrultusunda verilir. Bu amaçlar göz önüne alındığında müzik eğitimi üç şekilde karşımıza çıkar; Genel, Özengen ve Mesleki. (Uçan, 1997) Kısaca açıklamak gerekirse;

Genel Müzik Eğitimi: Hiçbir ayırım yapmaksızın, ilkokuldan üniversiteye kadar eğitim öğretime tabi herkese zorunlu olarak verilen eğitimidir. İnsancıl bir yaşam için yeterli düzeyde genel müzik kültürü edindirmeyi hedefler (Uçan, 2005).

Özengen Müzik Eğitimi: Bir diğer adıyla amatör müzik eğitimi, müziğe yetenekli, istekli, hevesli her yaştan bireyin özel veya grupla birlikte alınan müzik eğitimidir. Burada amaç müzik yaparken ruhen bir doyuma ulaşmak ve bu etkinliklerin sürekliliğini sağlayarak sürekli hale getirmek üzere müziksel davranışlar kazandırmaktır (Uçan, 1997).

Mesleki Müzik Eğitimi: Müziğin belli bir alanında kendini geliştirip ustalaşmak isteyen, ustalaştığı alanı meslek olarak belirleyen bireylere verilen eğitimidir. Bu eğitim ülkemizde; konservatuvarlar, güzel sanatlar liseleri, güzel sanatlar fakülteleri, eğitim fakültesine bağlı müzik bölümleri gibi eğitim kurumları tarafından verilmektedir. Mesleki müzik eğitiminde birincil amaç müziğin farklı alanlarında –müzik öğretmeni, müzikolog, sanatçı, akademisyen- meslek edindirmektir.

Bunlar farklı amaçlar ışığında yürütülse de müziğin ortak dinamikleri baz alındığında uygulamada benzer yönleri de bulunmaktadır. Bu ortak yönlerden kuşkusuz en önemlisi müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitimidir.

2.2. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi oldukça komplike ve zor çok sayıda teknik ve beceri gerektirerek bunların davranış şekline dönüşmesi beklenen bir eğitim süreci olarak karşımıza çıkar (Çilden, 2006). Toplumun veya bireyin bedensel, bilişsel, duyuşsal davranışlarında olumlu istendik

değişimler yaratıp, yeni davranışlar kazandırılmasına da önemli ölçüde katkı sağlar (Uçan , 1994).

Çalgı eğitimi, planlı programlı belli bir nizam içinde yürütülmesi gereken, sabır, dikkat, özveri ve düzenli çalışma gerektiren uzun bir süreci kapsar. Her yaştan bireye, belirli kurum ve kuruluşlarda, belirli bir program doğrultusunda, genel, amatör ve profesyonel olarak verilir.

Çalgı eğitiminin amaçları arasında;

- Çalınan çalgıyı sevdirmek
- İyi bir müzik kulağı kazandırmak
- Çalgıda müzikal teknik ve beceriler kazandırmak
- Müzik beğenisi ve kültürü kazandırmak
- Bilişsel, duyuşsal, bedensel gelişimi desteklemek gibi kazanımlar gösterilebilir.

Ülkemizde vurmali, yaylı, üflemleri çalgılarla birlikte her türlü çalgının eğitimi, uzman müzisyenler ve öğretmenler tarafından verilmektedir.

Eğitimi verilen yaylı çalgılardan viyolonsel, profesyonel çalgı eğitiminde sıklıkla tercih edilmesiyle birlikte son zamanlarda amatör müzisyenler tarafından da oldukça rağbet görmeye başlayarak, en çok eğitimi verilen çalgılar arasında yerini almaktadır.

2.3. Viyolonsel Eğitimi

Viyolonsel diğer adıyla çello yaylı çalgılar ailesinin tenor sesli, geniş bir ses aralığı bulunan ve etkileyici tınılara sahip üçüncü üyesidir. 16. yy başlarında ortaya çıktığı görülerek atasının “viola da gamba” olduğu bilinir. İnceden kalına la-re-sol-do olmak üzere dört teli bulunur, yayla çalınır ve perdesiz bir çalgıdır. Notasyonda genellikle fa anahtarı kullanılmakla birlikte değişen çalış pozisyonlarına göre do ve sol anahtarlarına da yer verilir. İnsan sesine en yakın çalgıdır.

Klasik batı müziği çalgı topluluklarında yer verilen, ayrıca solo da icra edilen bir çalgıdır. Ünlü müzisyen ve bestecilerin eserlerinde çokça yer vermesiyle, viyolonsel yazınları zenginleşmiş, ön plana çıkmıştır (Sözer, 2021).

Ülkemizde de farklı müzik türlerinde rastladığımız viyolonsel çalgısının aynı zamanda eğitimi de verilmektedir. Bu eğitim üniversitelerin müzik bölümleri, konservatuvarlar ve güzel sanatlar fakülteleri tarafından verilmektedir.

Eğitim tanımının ışığında viyolonsel eğitiminde hedef, bireyde çalgı çalmaya yönelik olumlu istendik davranışlar geliştirmesidir. Bu öğretim yapılırken bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulup; her bireyin farklı algı ve anlayış seviyesi olduğu bilinerek, düzeyine uygun bir metot eşliğinde düzenli ve programlı bir çalışma gerektirir.

Viyolonsel eğitimi, her yaştan bireye hazır bulunuşlukları ve bedensel gelişimleri doğrultusunda verilir. Çalgı eğitiminde olduğu gibi viyolonsel eğitiminde de sık kullanılan yöntemlerden biri olan Suzuki yaklaşımı ile viyolonsel çalma yaşı erken yaşa (3-6) düşmüş; viyolonsel, erken çocukluk döneminde de oldukça ilgi ve rağbet gören bir çalgı olmuştur.

2.4. Erken Çocukluk Döneminde Eğitim

Erken çocukluk dönemi çocuğun anne karnından başlayarak okul çağına gelmesindeki süreci kapsar. Bu dönem içerisinde şu gelişim evreleri yer almaktadır;

- Doğum öncesi dönem
- Bebeklik dönemi (0-2 yaş)
- İlk çocukluk dönemi (2-6 yaş)

Genel itibariyle bireylerin gelişim evreleri birbirini takip ederek devam etmektedir. Gelişimi etkileyen temel faktörler ise şu şekilde yer almaktadır;

- Kalıtım
- Çevre
- Zaman
- Ebeveyn Tutumları
- Doğum Sırası
- Sosyo-ekonomik Durum
- Kültürel Yapı
- Ailenin Özel Durumu

Bu evrelerin içerisinde bireyler birbirinden farklı olarak yol almaktadır. Bunun başlıca sebepleri ise:

- Zekâ
- İlgi
- Yetenek
- Kişilik
- Cinsiyet
- Denetim odağı
- Özsaygı
- Benlik tasarımı
- Özel eğitim durumu (Karaağaçlı, 2019)

Sonuç itibarıyla; erken çocukluk dönemindeki tüm girdiler bireyin gelişiminde olumlu veya olumsuz etkilere yol açarak çocuğun gelişiminde büyük rol oynamaktadır. Çocuk henüz hayata atılmışken etkilendiği etmenler hayatının geri kalanında ona yol gösterici olması bakımından hayati öneme sahiptir. Bu etmenlerin uzman kimselerce yorumlanıp çocuğa doğru empoze edilerek bireyin gelişimindeki eksikliklerin tamamlanması gerekmektedir. Bunlardan yola çıkarak doğru yetiştirilmiş bir çocuğun diğer gelişim evrelerinde akranlarına kıyasla daha hızlı yol alacağı beklenmektedir.

2.5. Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların (3-6) Genel Özellikleri

Erken çocukluk dönemi çocuğun kişiliğinin ortaya çıkmaya başladığı, kendini tanıdığı, olay ve olguları anlamaya başlayıp tepkiler verdiği kritik bir dönemdir. Dolayısıyla bu dönemdeki çocukların yaş özelliklerini bilerek ona uygun davranışlar sergilemek, sağlıklı ve doğru bir gelişim için son derece önemlidir. Çocuk gelişimi; kişilik gelişimi, bedensel ve bilişsel gelişim olmak üzere üç ana başlıkta incelenir.

2.5.1. Bilişsel Gelişim

Bilişsel gelişim, gelişimin zihinsel yönden ele alınmasıdır. Piaget bilişsel gelişimi dört kısımda incelemiştir. Duyusal motor (0-2), işlem öncesi (2-6), somut işlemler (6-12), soyut işlemler (12-18). Erken çocukluk dönemi yaş grubunu kapsayan işlem öncesi dönemde Piaget'e göre bilişsel gelişim özellikleri: Anne ve babanın konuşmasının taklit edilmesi, yeni öğrenilen sözcüklerin sık sık tekrarı, sembolik oyun yapılması, paralel oyun, monolog ve toplu monolog yapılması, benmerkezci davranış, yapaycılık, işaretli işlevin kullanılmaya başlanması, odaklanmanın görülmesi, özdeşliğin kazanılması gibi kazanımlardan oluşur (Karaağaçlı, 2019).

Bilişsel gelişimi Bruner ise kendinin farkında olma olarak niteler ve üç dönemde ele alır: Eylemsel Dönem (0-3), İmgesel Dönem (4-6), Sembolik Dönem (7 yaş ve üzeri). Erken çocukluk dönemi kapsayan ve Piaget'in işlem öncesi dönemine denk gelen imgesel dönem özellikleri arasında: Görsel belleğin gelişmesi, gördükleri nesneleri resmedebilme, gördükleri nesneyi ortadan kalksa da tarif edebilme, kitap ve gazeteyi yırtmadan inceleyebilme gibi yetiler bulunur (Karaağaçlı, 2019).

Vygotsky'nin bilişsel gelişim kuramına göre ise sosyal çevre son derece önemlidir. Çünkü çocukların öğrendiği her şeyin özünde sosyal çevre vardır. Vygotsky bilişsel gelişim dönemini dörde ayırmıştır: İlkel Dönem (0-2), Dil Gelişiminin Başladığı Dönem (2-3), Benmerkezci Konuşma Dönemi (3-6), İçeriye Büyüme Dönemi (6-7). Erken çocukluk dönemine karşılık gelen benmerkezci konuşma döneminde çocuk, sorunları halletmede araç olarak dili kullanarak, kendiyle konuşur, kendine sorunu nasıl çözeceğini anlatır. Bu da simgesel işlevi kavramasıyla başlar (Karaağaçlı, 2019).

Farklı kuramlar ortaya koyulsa da 3-6 yaş dönemi çocuklarda görülen ortak özelliklerden en önemlisi zihinsel fonksiyonların ve zihinsel süreçlerin en üst düzeyde çalışmaya başlaması ve bunun hızlı bir şekilde artarak devam etmesidir. Bu özellikler sayesinde çocuklar son derece açık bir algıya sahip olacak, akılda kalıcılık başarılı bir şekilde sağlanacaktır.

2.5.2. Kişilik Gelişimi (Psikososyal Gelişim)

Kişilik, bireyin kendine özgü yapısal özellikleri içeren, diğer insanlardan ayırt edici yönlerini, yeteneklerini, duygu ve düşüncelerini ortaya koyan bir kavramdır. Bu kavram

hem bedensel hem psikolojik açıdan uyumlu davranışların sergilendiği bir tamamlayıcı olarak karşımıza çıkar (Oral, 2016). Kişilik gelişiminde çevre ve kalıtım büyük rol oynar. Kişilik sürekli yenilenme, değişim ve gelişim halindedir.

Farklı kuramcılar tarafından kişilik gelişimi yaklaşımı ortaya atılmıştır. Bunlardan ilki Sigmund Freud'un psikoseksüel gelişim kuramıdır. Bu kuram beş ana başlıktan oluşur:

- 0-1 Yaş Oral Dönem
- 1-3 Yaş Anal Dönem
- 3-6 Yaş Fallik Dönem
- 6-11 Yaş Latens Dönem
- 11 Yaş ve Üstü Genital Dönem

Pregenital olarak adlandırılan ilk üç dönem Freud'a göre son derece önemlidir. Çünkü çocuğun sahip olduğu tüm özelliklerin temelleri bu dönemde atılır (Özdemir vd. 2012).

Erken çocukluk dönemine karşılık gelen fallik dönem (3-6) özellikleri ise şu şekildedir: Çocuk cinsiyet ayrımını fark ederek cinsel kimlik kazanır. Kızlar annelerine, erkekler ise babalarına benzemeye çalışarak onları taklit ederler. Karşı cins ebeveyne sevgi artar (Karaağaçlı, 2019).

Erikson'un kişilik gelişimi kuramında ise cinsel gelişimden çok sosyal gelişimi temel alan bir yaklaşım vardır. Bu yaklaşımında Erikson, gelişimin hayat boyu sürdüğünü savunur ve gelişim dönemlerini sekize ayırır:

- Güvene Karşı Güvensizlik (0-1 Yaş)
- Bağımsızlığa Karşı Utanma ve Şüphecilik (1-3 Yaş)
- Girişkenliğe Karşı Suçluluk Duyma (3-6 Yaş)
- Başarıya Karşı Aşağılık Duygusu (6-12 Yaş)
- Kimlik Kazanmaya Karşı Rol Karmaşası (12-18 Yaş)
- Yakınlığa Karşı Yalnızlık-Yalıtılmışlık (18-30 Yaş)
- Üretkenliğe Karşı Durgunluk-Verimsizlik (30-60 Yaş)
- Benlik Bütünlüğü Karşı Umutsuzluk Dağılımışlık (60 Yaş ve Üstü)

Erikson'un kuramında erken çocukluk dönemi yaş grubunu kapsayan "girişkenliğe karşı suçluluk duyma (3-6 yaş)" dönemi özellikleri şu şekildedir: Çocuk son derece meraklı olup, etrafındaki her şeyi sormaya çalışır, dil ve motor becerileri geliştiği için bedenini,

çevresini ve etrafında olup biteni öğrenip araştırmaya hevesli olmakla birlikte çok atik ve hareketlidir (Karaağaçlı, 2019).

Ortaya çıkan kuramlar farklı bakış açılarıyla ele alınmış olsa da gelişim sürecinde her aşama düzenli bir şekilde ilerlemiştir.

2.5.3. Fiziksel Gelişim

Anne karnında başlayan ve doğumdan sonraki dönemlerde hızlanarak devam eden Fiziksel gelişim, hareketi temel alan ve çocuğun hareket yeteneklerini içine alan bir alandır. İnsanın sağlıklı bir hayat sürmesi, davranışlarındaki olumlu yansımalar önemli ölçüde fiziksel gelişimiyle de ilgilidir ve büyüme bütün olarak görülür (Tutkun & Dinçer).

Fiziksel gelişim beş aşamada ele alınır:

- Doğum Öncesi Dönem
- Bebeklik Dönemi (0-2 Yaş)
- İlk Çocukluk Dönemi (2-6 Yaş)
- Orta Çocukluk Dönemi (6-12 Yaş)
- Ergenlik Dönemi (12-18 Yaş)

Erken çocukluk dönemi ilk çocukluk dönemiyle aynı yaş grubunu kapsamaktadır. Bu yaş grubunun fiziksel gelişim özellikleri şu şekildedir: Bu dönemde büyüme hızı bebekliğe oranla yavaşlamakla birlikte motor becerilerin gelişmesinde hızlanma görülür.

Boy: Bu dönemde boyun uzaması gittikçe yavaşlamaktadır. 2-4 yaşta yılda yedi cm uzayan boy, dört yaştan ergenliğin başladığı döneme kadar yılda 5-6 cm uzar. Dört yaşında doğumdaki boyunun iki katı olup bir metreye yaklaşır, altı yaşındaysa 105-115 cm'ye ulaşır. Erkekler kızlara oranla daha uzundur (Tutkun & Dinçer).

Ağırlık: Ağırlık artışı bu dönemde yavaşlamaya başlar. Doğum ağırlığı beşinci yaş bitiminde altı katıdır ve çocuklar arasında fiziksel farklar gözlenebilir. Erkekler kızlara oranla daha ağır olabilir (Karaağaçlı, 2019).

Kemik ve Dişler: Kemikler gelişmeye devam etmektedir ve 45 kırkırdak veya kemik ucu kemiğe dönüşür. Ayak ve el bilek kemiklerinin artmasının yanında, dört yaşla birlikte dişler kaybedilerek yerine yenileri çıkmaya başlamıştır (Tutkun & Dinçer).

Vücut Sistemi: Sinir sisteminin gelişimi sürer, bununla birlikte beyin fonksiyonları da gelişimini sürdürür. Solunum sistemi, dolaşım sistemi ve kasların gelişimi devam eder. Sindirim sistemine baktığımızda, tüm besinler sindirilebilir (Karaağaçlı, 2019).

Çocuklar 3-4 yaşta; koşabilir, atılan topu tutabilir, tek başına merdiven çıkabilir, kıyafetlerinin düğmelerini ilikleyebilir, kalemleri tutabilirler.

4-5 yaşta; koşması hızlanır, oyuncaklarını taşıyabilir, basit şekilleri çizebilir, tek başına üstünü değiştirebilir ve makasla şekilleri kesebilir.

5-6 yaşta ise fiziksel gelişim daha da ilerlemiştir ve bisiklete binme, ayakkabılarını bağlama, tek ayakta zıplama, montunun fermuarını ilikleme gibi becerileri yapabilir hale gelmiştir.

Bu dönemde fiziksel gelişim boyutunda büyüme hızı azalmış olsa da tüm motor becerilerin gelişimi hızlı bir şekilde seyreder.

2.6. Masal

Kelime, Arapça'dan “mesel” olarak dilimize aktarılmıştır. Masal kelimesine denk olarak Anadolu'da “metel, mesele, matal, hekâ, hikâ, hikiya, hekeya, oranlama, ozanlama ve nağıl” söylemleri görülmektedir (Sakaoğlu, 1999).

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise masal “Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebi tür” olarak tanımlanır.

Masallar sözlü kültürün en önemli türlerinden biridir. Kendine özgü nitelikleri, olguları ve dili olan doğal veya doğaüstü olayları dile getiren, eğitici ve öğretici nitelikteki geleneksel nesir eserlerdir. Masallar içinde bulunduğumuz dünyadan; hep iyilerin, iyiliklerin kazandığı, sonunda hep mutlu olunan ayrı bir dünya yaratarak kişilere umut verir ve geniş bir halk felsefesinin izlerini barındırırlar (Aslan, 2010).

Masallar sözlü anlatı kültürünün en önemli parçasıdır. Geçmişten günümüze yediden yetmişe herkesin sevdiği bir türdür ve içinde barındırdığı öğeler sayesinde her yaşa hitap eder. Masallar kendi başına bir edebiyat olmakla birlikte resim, mimari, şiir, müzik, tiyatro, sinema gibi birçok sanat dalına da ilham kaynağı olmuştur (Karakaş, 2017).

Nesilden nesile kulaktan kulağa aktararak günümüze kadar gelen masallar, derleyicilerin araştırmaları neticesinde anlatı kültüründeki yerini yazılı kültüre bırakmıştır (Yücel, 2005).

Yalnız edebiyatın bir türü olmakla kalmayıp, eğitim kurumlarınca sıkça kullanılan, özellikle erken çocukluk dönemi çocuk eğitiminde ve gelişiminde önemli bir yeri olan edebi türlerin başında gelir.

2.6.1. Erken Çocukluk Döneminde Masalların Eğitimsel İşlevi

Eğitimde önemli bir yer tutan masallar, pedagoji, naratoloji, psikoloji gibi bilim dalları tarafından oldukça önemsenip araştırılmakta, bununla birlikte çocuğun hayal gücü, kişilik ve zihin gelişiminin olumlu yönde olması, çevresini doğru anlamlandırması, dil öğrenimi sürecinde anlama, yazma, okuma gibi etkinlikleri yapabilme konusunda masalların, ana eğitim-öğretim materyali olduğu savunulmaktadır (Akdeniz, 2006).

Çocukları söz ve yazıyla tanıştıran, dinlemeyi öğreten, hayal dünyalarının kapılarını sonuna kadar açmalarını sağlayan karşılaştıkları ilk edebi tür masallardır. Masallar, erken çocukluk döneminde çocukların algılarını açarak öğrenime ön ayak olan, okula ısındırarak onları okula hazırlayan önemli unsurlardan biridir. Bu dönemde edinilen ve hayat boyu gerekli olan dinleme becerisinin daha kolay öğrenilerek kazanılmasında masalların büyük bir payı vardır (Oğuzkan, 2010).

Bunun yanında okullarda ısrarla üstünde durulan konulardan biri olan değerler eğitiminin çocuklar tarafından algılanmasında masalların önemli bir yeri vardır. Masallar sosyal, toplumsal ve ahlaki ölçütler içerdiğinden çocuklara iyi bir model ve örnek oluşturmaktadır (Gedik, 2020). Böylelikle çocuklar ait olduğu toplumun kurallarını öğrenir, bu kurallar çerçevesinde olumlu davranış geliştirerek kendine düşen sorumlulukların bilincine varır. Masalların önemli bir kültür taşıyıcısı olma özelliği sayesinde ise çocuk gelenek ve göreneklerini tanıyacak, kültür aidiyeti bilinci kazanarak kültürel idrakını geliştirecektir.

Öte yandan masalların erken çocukluk dönemi eğitiminde, kültürel gelişimin yanında çocuk gelişiminin basamaklarından bilişsel gelişim, psikososyal gelişim, ahlak ve kişilik gelişimine büyük katkıları vardır.

Boratav “*Masallar, çocuğa ana dilinin nasıl kullanıldığını ilk öğreten, ona bu dilin türlü hünerlerini; kıvraklığını, zenginliğini, inceliğini ilk gösteren*” edebi türdür sözüyle,

çocuğun anadilini sağlıklı bir şekilde öğrenmesinde ve dil gelişiminde masalların önemli bir işlevi olduğunu vurgulamıştır (Boratav, 2009).

Çocukların bilişsel gelişiminde de büyük ölçüde rol oynayan masallar, hayal kurma, sanat, yaratıcılık gibi beynin sağ tarafını çalıştıran yetenekleri ortaya çıkararak zihinsel faaliyetleri harekete geçirir (Şahin, 2011). Böylelikle masal dinlerken veya okurken hayal gücü ve yaratıcılığın sınırlarını zorlayan çocuklar, yetişkin olduklarında düşünmekten ve üretmekten bıkmayan, yeni fikirler ortaya koyan, yaptığı yenilikçi-yaratıcı çalışmalarla ülkesine ve topluma faydalı bireylere dönüşürler.

Masallarda verilen öğüt, aktarılacak istenen mesaj genellikle iyilik, doğruluk, yardımseverlik, eşitlik, arkadaşlık gibi toplumu bir arada tutan erdemlerdir. Çocuğun bu mesajları algılayarak günlük yaşamda çevresinde uygulaması psikososyal gelişimine etkili ve önemli bir örnektir.

Erken çocukluk dönemi çocuk gelişiminde değerler eğitimi ve ahlak konusu büyük öneme sahiptir. Masallar toplumsal ahlaki eğitimi en iyi işleyen ve anlatan türlerin başında gelir. Bu eğitimlerin doğru verilmesi ve kolay algılanabilir olmasında en etkili edebi türlerden biri masaldır. Masallarda iyi-kötü zıtlığından kötü yerilirken iyi kazanır, dürüst-yalancı kahramanlardan yalancıya ceza verilirken, iyi bir ahlakın göstergesi olan dürüstlük ödüllendirilir, tokgözlü- açgözlü zıtlığında açgözlü kişi toplumdan dışlanarak yalnız bırakılır veya cezalandırılır, elindekiyle yetinip doğru yoldan ayrılmayan tokgözlü kahraman ise ödüllendirilir ve toplumda saygınlık kazanır (Yılmaz, 2012). Doğru ve iyi davranışların ödüllendirildiğini, iyilerin ve iyiliklerin her zaman kazandığını öğrenen çocuk bunu zihnine kodlayıp içselleştirerek olumlu davranış haline getirecek ahlaki yönden gelişme sağlanacaktır.

Görüldüğü üzere masallar çocuk eğitiminin önemli gelişim basamaklarında olduğu gibi ahlak gelişiminde de büyük rol oynamaktadır. Erken çocukluk dönemi çocuk eğitiminde masalların kullanımının tüm gelişim türlerine önemli ölçüde fayda sağladığı görülmektedir.

2.7. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi

İnsanın müzikle ilk karşılaşması anne karnında, annenin kalp atışlarıyla, söylediği ninni ve şarkılarla başlar ve hayatı boyunca devam eder. Çocukların hayatında en hızlı gelişim gösterdiği kısım ilk çocukluk dönemi olarak gösterilebilir. Bu dönem bireyde hayatındaki dinamikleri etkileyecek birçok etkinin yer aldığı bir kısımdır. Çocuğun dil gelişimi,

bedensel farkındalık, vb. gelişim farklılıkları bu dönemde ortaya çıkacak ve akranlarıyla ayrışacaktır. Bireyin gelişimini etkileyecek faktörlerde en kritik dönemler bu süreçte yer almaktadır (Karaağaçlı 2019).

Bireyin erken çocukluk dönemindeki müzik eğitimi, gelişimi etkileyen faktörlerden ebeveyn tutumları, sosyo-ekonomik durum ve çevre etkenleriyle ilişkilidir. Bu etmenler bireye akranlarından önce veya daha sonra müzik eğitime ulaşmasına sebep olmaktadır. Bu etmenlere örnek olarak; müzisyen anne ve babadan doğan çocuğun doğal olarak evinde müzik aletleri ve müzik eğitime ilişkin materyaller olacaktır. Bununla beraber çocuğun müzikle tanışması akranlarına göre erken sayılabilecek bir yaşta olacaktır. Bunun nedenlerinden biri olarak; mesleği müzisyenliği barındıran meslekler olan ebeveynlerin evde müzik icra etmesi olarak gösterilebilir. Bununla beraber müzisyen anne babası olan çocuğun müziğe yatkınlığı akranlarına göre daha yüksektir zira henüz o yaştaki akranlarının müzikle tanışması, çevresinde dinlenen bir müzik ürünü veya kreşte yaptığı bir etkinliği bulacaktır. Dinlediği müzik ya da kreşte yaptığı bir müzikal etkinliğin çocuğu bu konuya yöneltmesi, müzisyen anne veya babaya sahip çocuklara göre nispeten daha seyreklerdir.

Erken çocukluk dönemi çocuğun gelişimi için son derece önemli olmakla birlikte dikkatle hareket edilmesi gereken bir dönemdir. Bu önemli gelişim sürecinde müziği bir destek ve yol gösterici olarak seçmede, okul öncesi kurumlar, öğretmenler ve ebeveynler ısrarcı davranmakta ve olumlu sonuçlara ulaşmaktadırlar.

“Müzik eğitiminin, eleştirel düşünme, problem çözme ve bu amaçlara yönelik nasıl işbirlikli çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini desteklediği görülmektedir” (Şendurur & Barış, 2002). Çocuğun erken çocuklukta aldığı müzik eğitimi gelişimini de çok yakından ilgilendirir. Çocuğun dinlediği, söylediği veya çaldığı müziği anlamlandırmaya çalışmasıyla üzerine düşünerek zihinsel hareketliliklerin sağlanması bilişsel gelişimine; çocuğun müzik etkinlikleri sayesinde, özgüven kazanması, yaratıcılığının yükselmesi, odaklanma ve dikkatinin artması, kendini daha rahat ifade edebilmesi, her şeye karşı duyarlılığının artması psikososyal gelişimine; kendini ifadede daha özgürleşerek, şarkılar ve solfejler eşliğinde dili daha güzel ve etkili kullanması dil gelişimine; çalgı çalmaya başladığında küçük ve büyük kaslarını çalıştırmasının fiziksel gelişimine büyük faydalar sağladığı görülmektedir.

Erken çocukluk dönemi müzik eğitiminde çocukların müziği ve ritmi kolay algılamaları, müziği içselleştirmeleri, eğlenerek öğrenmeleri, verilmek istenen bilgiyi kolayca

anlamaları ve anlamlandırmaları için farklı müzik eğitimi yöntemleri geliştirilmiştir ve tüm dünyada kabul görerek faydalı oldukları kanıtlanmıştır.

Sonuç itibariyle; erken çocukluk dönemi müzik eğitimi annenin karnında başlamaktadır ve farklı etmenlerle okul çağına gelene kadar devam etmektedir. Bu etmenler arasında genellikle çevre, bireysel farklılıklar, ebeveyn tutumları, sosyo-ekonomik durumlar yer almaktadır. Bu etmenler doğrultusunda çocuk müzik eğitimine bir şekilde ulaşmakta ve aldığı müzik eğitimi gelişmesinde büyük rol oynamaktadır.

2.8. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitiminde Kullanılan Yaklaşımlar

Erken çocukluk dönemi müzik eğitiminde çocukların melodileri içselleştirmeleri, şarkı söyleme-çalgı çalma gibi becerileri eğlenip-öğrenerek geliştirmeleri, iyi bir müzik dinleyicisi ve çalıcısı olmaları, müziği daha kolay algılayıp öğrenmeleri için, alanında uzman öğreticiler tarafından yöntemler geliştirilmiş, uzun yıllar üstünde durularak faydalı olduğu görülmüştür.

Tüm dünyada ve ülkemizde kabul gören ve erken çocukluk dönemi müzik ve çalgı eğitiminde en sık kullanılan yaklaşımlar aşağıda verilmiştir:

- Orff-Schulwerk Yaklaşımı
- Dalcroze Yaklaşımı
- Kodaly Yaklaşımı
- Suzuki Yaklaşımı

2.8.1. Orff-Schulwerk Yaklaşımı

Orff yaklaşımı Alman besteci Carl Orff (1895-1982) ve meslektaşı Gunild Keetman (1904-1990) tarafından 1930'larda geliştirilen özel bir müzik öğretim yöntemidir. Schulwerk kelimesi “okul işi” anlamını taşımakla birlikte, içinde barındırdığı müzik öğeleriyle “okulda yapılan müzik çalışması” olarak algılanabilir (Yılmaz, 2021). Müzik çalışmaları çok kalabalık olmayan bir grupta, alanında uzman bir öğretici tarafından okullarda yapılır.

Her yaştan bireye verilen müzik eğitiminde başvurulmasının yanında; gelişimsel yönüyle öne çıkması, akılda kalıcı ve öğretici olmasıyla Orff yaklaşımı, erken çocukluk dönemindeki çocuklara müzik öğretiminde sıklıkla başvurulmuş yöntemlerden biridir. Bu yöntemle çocuk eğlenerek ve oyun oynayarak müziği öğrenir, benimser ve sever.

Orff yaklaşımı temelde müzik, ritim, hareket, konuşma, dans, drama, yaratıcılık, doğaçlama, çalgı çalma gibi unsurlar üzerine kuruludur. Çocuk duyduğu müziği yaratıcılığıyla ritme, hareketlere, dramaya dönüştürerek, doğaçlama olarak da çalgılara aktarır (ORFF-SCHULWERK-Elementer Müzik Ve Hareket Pedagojisi, tarih yok). Böylelikle özgür, yaratıcı, sürekli yenilenen, pedagojik yönüyle de çocuğa özgüven kazandırarak kendini keşfetmesine yardımcı olan; psikososyal gelişim, bedensel gelişim ve kişilik gelişimine de önemli ölçüde yarar sağlayan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkar.

Bu yaklaşım çalgı çalma boyutuna da önemli derecede yer verir. Çocukların çalgıları kolayca çalması, çalarken oynayarak eğlenmesi, kendini ve duyduğu müziği ritim yardımıyla kolayca ifade edebilmesi için özel çalgılar tasarlanmış, bunlara Orff çalgıları adı verilmiştir. Çocukların basit bir şekilde erişebilmesi, kolay çalınır ve algılanabilir olması düşünülerek temelde vurmalı çalgılar olarak geliştirilmiş daha sonra farklı çalım tarzındaki çalgılar da Orff çalgıları arasında yerini almıştır (Özen, 2004).

Günümüzde müziğin en önemli ögesi ritmi içinde barındıran, kolay algılanan, eğlenerek öğreten akılda kalıcı bir yaklaşım olmasıyla erken çocukluk dönemi çalgı eğitiminde sıklıkla kullanılmaktadır.

2.8.2 Dalcroze Yaklaşımı

Émile Jaques-Dalcroze 1865-1950 yılları arasında yaşamış, müzik öğretiminde beden hareketlerini temel alan, müziği öğretmede eurhythmics (ritmik) kavramını ön plana çıkaran, İsviçreli besteci, müzisyen ve müzik eğitimcisidir.

Dalcroze yöntemi, zihindeki oluşumların ve düşüncelerin beden hareketlerine doğaçlama olarak yansıtılmasına dayanır. Bunun tam olarak yansıtılması için üç ana unsur karşımıza çıkar: ritim, solfej ve doğaçlama. Dalcroze'a göre bu unsurlar bir araya gelerek müzik eğitiminin temelini oluşturmakla birlikte; müzik yapan kişinin hayal gücüyle harmanlanan, yaratıcılığın üst noktaya ulaştığı devinimsel bir kimlik ortaya çıkarır.

Bu yaklaşımıyla aynı zamanda bedenin en birinci enstruman olduğunu ve müzik-beden uyumunu vurgulayan Dalcroze düşüncesini “Bedenin sesle, düşünce arasında köprü olduğu ve duygularımızı dolandırmadan ifade etmemize yarayan bir enstrumana dönüştüğü müzik eğitim biçiminin hayalini kuruyorum.” akt. (Özal, 2007) sözüyle dile getirmiştir. Böylelikle çocukta, hareket özgürlüğünün sınırlarını zorlama, vücudunu tanımada farkındalık oluşturma, müzikle doğrudan etkileşim halinde olma, müziği hızlı ve kolay kavrama gibi

gelişim etkinlikleri de görülmektedir. Dalcroze, bedeninin enstrüman olarak kullanılarak bedensel hareketleri ön plana çıkaran bu yaklaşımıyla, müziğin boyutlarından biri olan çalgı çalmada, çalgı çalan çocukların beden koordinasyonlarına ve müziksel algılarının gelişimine katkı sağlayacağını savunmuştur (Eren, 2019) .

Erken çocukluk döneminde etkili ve öğretici bir müzik eğitimi yöntemi olarak kullanılan Dalcroze yaklaşımı, alanında uzmanlaşmış öğretmenlerle, çalgı ve müzik eğitiminde kullanılmaktadır.

2.8.3. Kodaly Yaklaşımı

Macar Besteci, Müzik Eğitimsi ve Müzikolog Zoltan Kodaly'nin geliştirdiği müzik eğitim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda müzik ve dans birleşimi ön plandadır. Müzik ve dans oyunlaştırılarak öğretilip, şarkılarla desteklenerek öğretim yapılır. Ana enstrüman insan sesi olmakla birlikte; seslerin iyi algılanıp notalara ve aralıklara dökülmesi ve nota isimlerini heceleme gibi basamaklardan oluşur.

Kodaly'e göre müzik eğitimi doğuştan başlar. Bunun önemini bir sözünde “Eskiden çocuğun müzik eğitimi doğumundan dokuz ay önce başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi, annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı.” şeklinde dile getirmiştir (tr.wikipedia.org). Çocuğun müziği kendi anadilinden, kulağına işlenen halk ezgileri ve türkülerinden derlenen şarkılar ve eşlik danslarıyla öğrenmesi hedeflenerek, doğup büyüdüğü kültürdeki ezgilerin önemli bir erken çocukluk dönemi müzik öğretimi materyali olduğu savunulur.

Verilecek müzik eğitiminde okul, aile ve öğretmen işbirliğine vurgu yapan Kodaly yaklaşımı aynı zamanda erken yaş çalgı eğitiminde başlangıç özelliği taşır (Tufan, 1995).

2.8.4. Suzuki Yaklaşımı

Çalgı eğitiminin en önemli ve en sık kullanılan yaklaşımlarından biri olan Suzuki yaklaşımı Japon Kemancı ve Doktor Shinichi Suzuki (1898-1998) tarafından anadil ögesi baz alınarak geliştirilmiştir. Suzuki geliştirdiği bu yeni metotla yeteneğin doğuştan değil, eğitimle kazandırılabilirliğini vurgulayarak tüm dünyada adını duyurmuştur (Brody, 2020). Anadilini ustaca öğrenen çocuğun bunu müzik alanına aktarması hedeflenir (Özen, 2004). Tekrar ve öykünmeye dayalı bu yöntemde, çalınacak parça ezberlenip her gün tekrar

edilerek kolayca çalınabilir. Bu çalışma esnasında, anneye de gözetmen ve kontrol edici olarak önemli bir görev düşer. Böylelikle eğitim ve çalışma evde de devamlılığını sürdürür.

Çocuğun çalgısını sevmesi, müziği kolay algılayıp öğrenmesi, çaldığı müzikten zevk alması, motivasyon ve özgüven kazanması, olumlu gelişim basamakları göstermesi bu yaklaşımın amaçlarından olup, Suzuki yaklaşımının temellerini oluşturur.

Suzuki metodu başta keman eğitimi için geliştirilmiş olsa da zamanla tüm dünyada benimsenmiş; piyano, viyola, flüt, viyolonsel gibi çalgıların da erken çalgı eğitiminde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu metot sayesinde çalgı çalma yaşı 3'e düşerek erken yaşta çalgı eğitiminde büyük bir çığır açılmıştır (Brody, 2020).

2.9. Müzik Eğitiminde Son Dönemde Kullanılan Yeni Yaklaşımlar

Orff-Schulwerk, Dalcroze, Suzuki ve Kodaly yaklaşımları müzik ve çalgı eğitiminde en çok kullanılan yaklaşımlar olmakla birlikte, son dönemlerde kullanılan farklı yöntemler de karşımıza çıkmaktadır.

Bu yaklaşımlardan biri Macar Keman Pedagogu Prof. Dr. Geza SZILVAY (1943-) tarafından geliştirilen "Colourstrings" yöntemidir. Bu yöntem ile; çocuğa duyuşsal, bilişsel, devinimsel davranış kazandırarak, duyularla daha kolay algılayabilme, müziksel düşünce ve yaratıcılık gibi özelliklerin gelişmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır. Başlangıçta keman eğitimi yaklaşımı olarak ortaya çıksa da uluslararası alanda hızla yaygınlaşarak büyük ilgi gördüğünden diğer çalgılara da uyarlanmıştır (Tanınmış, 2021).

Son yıllarda erken yaşta müzik ve çalgı eğitimine karşı yoğun bir ilgi gözlemlenmektedir. Bu konuyla ilgili olarak ülkemizde de farklı bir bakış açısıyla Müzik Eğitimcisi Salih Aydoğan tarafından "Renklerle Müzik Eğitimi" ve "Renklerle Org Öğretimi" isimli kitaplar hazırlanmış, notalara farklı renkler verilerek müzik ve nota eğitimi zevkli hale getirilmiştir.

2.10. Erken Çocukluk Dönemi Çalgı Eğitimi

Çocukların kişiliğinin şekil almaya başladığı, kendini ve çevresini çözmeye, anlamaya başladığı yıllarda karşılaştıkları sanatsal faaliyetler gelişimlerine olumlu yönde katkı sunmaktadır. Müzik eğitimi de erken çocukluk döneminde çokça rastladığımız sanat

faaliyetlerinden biridir. Şan eğitimi, işitme eğitimi, orff eğitimi, çalgı eğitimi de erken çocukluk döneminde müzikte verilen eğitimler arasındadır.

Yine bu dönemde çalgı eğitimine sık rastlamak mümkündür. Ailelerin bilinci arttığı gözlemlenerek çocuklarını erken çocuklukta çalgı eğitimine yönlendirdikleri görülmektedir.

Özellikle erken yaşta başlanılan çalgı eğitimi çocukların kişilik gelişimine olumlu katkılar sağlayarak özgüvenlerini artıracak (Say, 1985), hayatı boyunca taşıyacağı,sergileyeceği olumlu davranışlar kazanacak, yaşantısında ve toplumda sağlıklı davranan bir birey olacaktır.

Erken çocuklukta çalgı eğitimiyle çocuk çalgısını çalarken küçük ve büyük kaslarını kullanacağı için beden gelişimi desteklenecek, analiz etme, problem çözme ve yorumlama becerileri kazanacak, öğretmeni ve çevresiyle iletişim kurma becerisi sağlayarak erken çocukluk dönemi sonrasında devam edeceği ilkökula hazırbulunuşluğu tam olacaktır.

Erken çocukluk dönemindeki müzik yaklaşımlarına göre çocuğun en önemli ve birinci enstrumanları sesi ve bedenidir. Bununla birlikte Orff Schulwerk yaklaşımında erken çocukluk dönemi müzik eğitimine yönelik tasarlanmış çalgılar karşımıza çıkar. Bunlar: zil, kastanyet, çelik üçgen, tef, timpani, metalofon, ksilofon ve marakas ve ritim çubuklarıdır. Bu çalgılar çocuğun yaratıcılığını geliştirebileceği, özgürce dokunup, sallayıp ses çıkarabileceği, rahatça kendini ifade edebileceği, hayal gücünün sınırlarını aşabileceği özel çalgılar olup, çocuğun gelişiminde önemli yer edinmişlerdir (Çevik, 2007).

Bunların dışında erken çocukluk döneminde (3-6 yaş) hazırbulunuşluğa uygun her çalgının eğitimi diğer ülkelerde ve ülkemizde verilmektedir. Bu çalgılar arasında en sık tercih edilenleri: piyano,org, keman, gitar ve davuldur. Bunların yanısıra erken çocukluk döneminde viyolonsel, etkileyici sesi ve çocuk gelişimine sunduğu çeşitli yararlar sayesinde son yıllarda oldukça rağbet görmüş ve sıkça tercih edilmeye başlanmıştır.

2.11. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitimi

Erken çocukluk döneminde viyolonsel, aileler tarafından gerek ses rengi gerek çocuk gelişimine katkısı gerek ihtişamlı görüntüsü sayesinde son zamanlarda oldukça tercih edilen bir çalgı olmuştur. 1/10, 1/8, 1/4, 1/2, 3/4 gibi boyutlarıyla çocukların fiziksel gelişimlerine uygun olup erken çocuklukta rahatça çalınabilen bir çalgıdır. Yaş grubu,

gelişim özellikleri, hazırbulunuşluk seviyeleri göz önünde bulundurularak çocuğa uygun çalgı boyutu viyolonsel eğitimcisi tarafından seçilir.

Viyolonsel çalan çocukta; sağ ve sol elin birbirinden ayrı devinimlerinden dolayı beynin her iki lobu da çalışır böylelikle zihinsel süreçler müthiş bir biçimde işlemeye başlayarak zeka gelişimi akranlarına oranla daha hızlı yol alır ve bir üst gelişim basamağına hazırlık sağlanır. Çalım esnasında dik oturulması, sağ ve sol kol, el, bilek, parmaklarının çalışması çocuğun fiziksel gelişimi üzerinde son derece etkili olup; dikkat, odaklanma, koordine etme, dinleme, yorumlama, analiz etme, problem çözme gibi yetkinlikler sağlayarak kişilik gelişiminde de önemli rol oynar.

Çocuk viyolonsel çalarken insan sesine en yakın enstruman olmasıyla viyolonseli oyun arkadaşı olarak kabullenecek, eğlenerek öğrenme ve çalgıyı içselleştirme durumları görülecektir. Viyonselde duruş-tutuş kavramına bakıldığında çocuk viyolonseli kalbine dayayarak sarılır pozisyonda çalar; bu da viyolonsele karşı sevgi ve bağ kurmasını sağlayarak daha çok istekli ve hevesli çalışma görülür.

Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde en sık kullanılan yöntem erken yaş müzik eğitimi yöntemlerinden biri olan Suzuki yaklaşımıdır. Yaş gözetmeksizin hazırbulunuşluğu tam olan tüm çocuklara, Suzuki eğitimi almış uzman öğretmenler tarafından, kolaydan zora doğru 1'den 8'e kadar geliştirilmiş metotlar eşliğinde öğretilir. Ardından isteyen ve bulunduğu seviyeyi tamamlamış öğrencilere LCM ve ABRSM'nin düzenlediği sınavlara katılmaları durumunda geçerli puan alırlarsa o seviyeyi başarıyla bitirdiğine dair sertifika verilir.

London College of Music (LCM), İngiltere'de bulunan West London Üniversitesi'ne bağlı bir müzik okuludur. LCM, yüzyılı aşkın bir süredir İngiltere'de ve yurt dışında çeşitli seviyeler için müzik, tiyatro ve iletişim dallarında sınavlar düzenlemektedir. Bu sınavlar early learning music sistemi de göz önünde bulundurularak yapılır (London College of Music (LCM) Nedir?, 2018). Early Learning Music (erken müzik eğitimi) sisteminde, 3-6 yaş aralığındaki çocukların müzikal becerileri uluslararası standartlar dahilinde değerlendirilip belgelendirilir. Değerlendirmeler, tamamen çocuğun eğlenebileceği rahat bir ortamda yapılır. Öncelikli amaç çocuğun müziği severek ve eğlenerek yapmasıdır.

ABRSM ise (The Associated Board of the Royal Schools of Music) uluslararası bir müzik organizasyonudur. Yüksek kaliteli müzik yapımını ve dünya çapında öğrenmeyi desteklemek amacı ile ortaya çıkmıştır. Her türlü çalgıda uygulamalı müzisyenlik

dallarında kabul gören bir sınav sistemine sahiptir (ABRSM nedir?, 2018). Bu sınavlarda da erken müzik eğitimi önem taşıyarak 3-6 yaş gurubundaki çocuklar sınavlara katılabilmektedir.

LCM ve ABRSM tarafından ülkemizde de düzenlenen bu organizasyonlara viyolonsel eğitimi alarak Suzuki metotlarında seviye yükseltmek ve bulunduğu seviyeyi başarıyla tamamlamak isteyen erken çocukluk dönemindeki (3-6 yaş) çocuklar öğretmenleri ve ailelerinin desteğiyle yoğun bir katılım sağlamaktadırlar. Katıldıkları bu etkinlikler özgüven kazanmalarında öz benliklerine yardımcı olacak, iletişim kurma becerileri gelişecek, güzel konuşma ve hitabet yetisi artacak, sosyal açıdan daha aktif hale gelerek sosyal ve çevresel gelişimlerine önemli derece fayda sağlayacaktır.

Tüm bunlardan yola çıkarak viyolonsel eğitiminin çocuğun gelişim dönemleri boyunca büyük rol oynayarak sonraki okul yıllarına ve yaşantısına yön veren olumlu davranışlar kazandırdığı söylenebilir.

2.12. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalların Kullanımı

Araştırmadaki bilgilerden hareketle çocuk eğitim ve gelişiminde önemli bir eğitim aracı olarak kullanılan masalın ve müziğin ortak özelliklerine rastlanmaktadır.

Masalların da müzik ve çalgı eğitimi gibi çocuğun sosyal, bilişsel, zihinsel ve duygusal gelişiminde önemli bir payı olduğu bilinmektedir. Çocuğun içsel dünyasına dokunup güzel davranışları ortaya çıkararak çevresiyle olumlu ilişkiler yürütmesi, masallardan hareketle soyut algıları somut hareketlere aktarması, bilinç düzeyini yükseltmesi, etkili ve zengin masalsı anlatımla algılamayı kolaylaştırarak öğrenmede kalıcılık sağlanması bu özelliklere örnektir.

Bu ortak özelliklerden yola çıktığımızda erken çocukluk döneminde çalgı öğretiminin bir parçası olan viyolonsel eğitimiyle masalsı anlatımı sentezleyerek viyolonsel başlangıç aşamasındaki istendik temel davranışların kazandırılması çok daha kısa sürede, kolay algılanabilir ve kalıcı olur sonucuna ulaşılabacaktır.

Bu kapsamda erken çocukluk döneminde viyolonsel eğitiminde kullanılmak üzere temel davranışlara yönelik hazırlanan masallar aşağıda verilmiştir.

2.12.1. Oturuş-Duruş Masalları

Metaforlar

Bulut = Sandalye

Kar Tanesi = Çellocu

Kazanım: Sandalyeye Doğru Oturabilme

2.12.1.1. *Kar Tanesi Sensan*

Bir varmış bir yokmuş. Zaman zaman içinde kalbur saman içinde karlı bir kış gününde bulut gezintiye çıkmış. Kar yağınca çok mutlu olur, bembeyaz manzarayı izlemeye bayılmış.

O sırada oradan geçmekte olan yorgun bir kar tanesine rastlamış: “Merhaba küçük kar tanesi çok yorgun görünüyorsun. Nereden gelir, nereye gidersin?” diye sormuş. Kar tanesi bulutu selamlayarak: “Çok uzak diyarlardan geliyorum sonunda dünyaya vardım. Şehre gidiyorum az bir yolum kaldı ama yoruldum” demiş. Küçük kar tanesinin haline üzülen bulut: “Ben de şehre gidiyordum, bırakayım seni de, dinlenirsin biraz.” demiş. Kar tanesi buna çok sevinmiş, teşekkür ederek pamuk gibi görünen bembeyaz bulutun üstüne çıkmış en uca oturmuş ve oturmasıyla düşmesi bir olmuş. Bulut hemen onu yakalamış. Kar tanesi tekrar çıkmış üstüne. Bu sefer en arkaya oturmuş yaslanayım derken yine düşürmüş. Bulut tekrar yakalamış onu. Kar tanesi: “Neden düşüyorum her seferde?” diye sormuş. Bulut: “Çünkü doğru oturmadin. Bir bulutun en ucuna oturursan öne doğru kayar düşersin, en arkasına oturursan ayakların yere sağlam basamayabilir. Dengeyi yakalamak istersen; ortaya doğru oturmanı öneririm, yani ortaya doğru dik bir şekilde oturmalısın minik Sensan. Böylece ayakların da yere sağlam basar düşmezsin, seni gideceğin yere kolayca götürebilirim.” demiş. Hemen bulutun dediklerini yapmış minik Sensan. Dik bir şekilde ortaya oturmuş ve ayaklarını sapasağlam basmış. Kartanesi “İşte düşmüyorum bak, doğru oturdum!” diye seslenerek teşekkür etmiş buluta. “Ne demek.” diyerek gülümsemiş bulut ve şehre varana kadar bembeyaz güzel manzarayı izlemiş, küçük kar tanesi ise dinlenmiş. Sonunda şehre vardıklarında vedalaşmışlar ve sonsuza kadar arkadaş kalmışlar...



Kazanım: Sandalyeye doğru oturabilme ve çelloyu kavrayabilme

2.12.1.2. Minik Elgar

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde pireler berber develer tellal iken müzisyenler köyünde sihirli bir sandalye varmış. Bakıldığında diğer sandalyelerden farkı yokmuş ama heyecan ve sevgiyle çalgı çalmak için oturulduğunda parıl parıl parlar, ışıklar saçar, oturan kişinin en sevdiği renge dönüşürmüş. Fakat tüm bunların olması için tek kural sandalyeye doğru oturmakmış.

Günlerden bir gün bu köye çellosuyla Elgar adında küçük bir çocuk gelmiş. Çok iyi bir cellist olmak istiyormuş ve sihirli sandalyenin hikayesini duymuş.

Köyün meydanına vardığında sandalyeyi görmüş ve hızlıca yanına koşmuş. Çellosunu çıkarmış ve heyecanla oturmuş fakat o da ne hiçbir şey olmamış. Çünkü Elgar doğru oturmamış. Bir daha denemiş yine olmamış. “Çok iyi çalana kadar denemekten vazgeçmeyeceğim.” demiş ve tam oturacakken sandalyeye bir kedi zıplamış. “Rahatsız etmeyeyim kediciği.” diye düşünerek sandalyenin ucuna doğru sırtını dikleştirerek oturmuş. Oturmasıyla birlikte sandalye parıl parıl parlamaya, ışık saçmaya başlamış. Ardından Elgar’ın en sevdiği renk olan maviye dönüşmüş. “Demek ki arkamda kedi yatıyormuş gibi dik oturmalıyım doğrusu bu!” diye sevinçle haykırıp çellosuna sıkıca sarılarak kalbinin üstüne koyup kalp atışlarını adeta çellosunun içinde duymuş. Böylelikle Elgar çellosuna sarılmak için sandalyesine doğru oturduğunu ve doğru durduğunu anlamış. “Şimdi çalmaya hazırım!” diyerek çalmaya başlamış. Bu güzel melodileri duyan müzisyenler köyünün bütün müzisyenleri Elgar’ı alkışlayarak tebrik etmişler. Gökten üç elma düşmüş: Biri sihirli sandalyenin üstüne, biri denemekten vazgeçmeyip doğruyu bulan Elgar’a, biri de çello çalmaya gönül vermiş tüm çocuklara...



2.12.2. Sol El Konumu Masalları

Metaforlar

Dört Nehir = Çellonun Telleri

Baba = Birinci Parmak, Anne = İkinci Parmak, Abla = Üçüncü Parmak

Kardeş = Dördüncü Parmak

Duyulan Sevgi = Baş Parmak

Kazanım: Sol el parmak geçişlerini ve tellerdeki parmak pozisyonlarını doğru yapabilme

2.12.2.1. Dört Nehir ve Mutlu Aile

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde ülkenin birinde dört nehriyle nam salmış bir şehir varmış. Nehirler öyle mavi öyle berrak öyle büyüğü öyle güzellermiş ki ülkenin her yerinden güzelliklerini görmek için akın edermiş halk. Fakat nehirlerin çok önemli bir özelliğı varmış. Re nehrini geçemeyen ne la nehrine ne de sol nehrine ulaşamazmış. Sol nehrini geçemeyen ise maalesef do nehrine ulaşamazmış.

Günlerden bir gün şehre karavanlarıyla dünyayı gezmekte olan küçük bir aile gelmiş nehirleri görmeye. Dört nehir gibi onlar da dört kişilermiş: Baba, anne, abla ve kardeş.

Bu aileye bakınca içi ısınmış insanın. Birbirine çok bağı ve saygılı olmalarının arkasında her zaman birbirilerine duydukları sevgi varmış. Bu sevgi öyle büyükmüş ki hep bir arada hareket etmelerini sağlamış.

Şehre vardıklarında nehirleri görmeyi sabırsızlıkla bekliyorlarmış. Biraz daha yol aldıktan sonra ilk nehir ışıllı parlamış önlerinde. “İşte geldik!” diye atılmış küçük kardeş heyecanla. Karavanlarını park ederek birinci nehir olan re nehrinin kıyısına varmışlar.

Nehrin kıyısında onları yıllardır orada olan yaşlı bir kayıkçı karşılamış ve binecekleri kayığı göstererek yanlarından ayrılmış.

Kürekleri çekerek kayığı yüzdürecek olan baba kayığın önüne oturmuş sonra anne ardından abla ve kardeş birlikte oturmuşlar ve re nehrindeki yolculukları başlamış.

Yemyeşil ağaçlar nehrin kıyısında şölen oluşturmuyormuş. Kuşların cıvıltısı en güzel şarkıları andırıyor, nehrin ısıltısı güneşle dans ediyormuş. Bu güzellikleri seyredelerken hiç anlamadan re nehrinin sonuna gelmişler ve la nehrine geçmek için bir başka kayığa binmişler. Çünkü her nehrin kayığı o nehre özelmış. La nehri dört nehir içinde en ince ve küçük olanmış.

Babaları kürekleri alarak en öne oturmuş ardından anne sonra da abla-kardeş birlikte oturmuşlar. Böylece la nehrinde yol almaya başlamışlar. Bu nehir çikolata olarak akıyormuş. Mis gibi çikolata ve kurabiye kokuyormuş her yer. Bulutlar pamuk şeker, ağaçlar kurabiye, hayvanlar jelibondanmış. Hepsinin canı çikolata çekse de babaları: “Doğayı koruyun, bozmayın, hiçbir şeye dokunmayın!” diyerek onları uyarmış. Kimse tadına bakmamış hiçbir şeyin. Yine de böylesine leziz bir doğayı izlemek paha biçilemezmiş. Vakit yine hızlıca geçmiş ve tadına doyumaz güzelliklerin sonuna gelmişler ve üçüncü nehir olan sol karşılarında görünmüş.

Sol nehrine vardıklarında kayığı değiştirmişler. Kayığa tekrar önce baba ardından anne ve abla birlikte -çünkü abla biraz korkmuş ve annesinin yanında oturmak istemiş- en son da küçük kardeş oturarak yolculuklarına başlamışlar.

Yol almaya başladıklarında etraftaki her şey oyuncaklara dönüşmeye başlamış. Bulutlar, ağaçlar, çiçekler hatta kayıkları bile. Nehrin içinden oyuncaklar akıp gidiyormuş. Çocuklar uzansa istedikleri oyuncakları alabilirlermiş. Bunu düşünmelerine fırsat kalmadan anneleri uyarmış: “Fazlasını istemek açgözlülüğe girer. Yeteri kadar oyuncağınız var, sizde olanla mutlu olmalı elinizdekilerin kıymetini bilmelisiniz.” Çocuklar annelerini dinleyerek ona hak vermişler. Hiç görmedikleri güzel mi güzel oyuncaklar eşliğinde sonunda do nehrine de varmışlar. Bu nehir diğer nehirler arasında en geniş ve büyük olanıymış.

Kayıklarından inerek son kayığa binmişler. Önce baba oturmuş kürekleri alarak ardından anne ve abla tekrar birlikte, küçük kardeş de sona oturmuş. Dördüncü nehir sihirli ormanın içinden geçiyormuş. Ormana, hayvanlara, bulutlara bakınca masal diyarında olduklarını anlamışlar. En sevdikleri kahramanlar nehrin kıyılarından el sallıyorlarmış onlara. Öylesine büyüleyici ve muhteşemmiş ki çocuklar orada kalıp birer masal kahramanına dönüşmek

istemişler. Ayağa kalkmaya çalıştıklarında kayık bir o yana bir bu yana sallanıvermiş. Bunun üzerine babaları: “Bir arada olmanın, bir arada hareket etmenin, aile olmanın mutluluğu paha biçilemez. Biz sevgiyi paylaştıkça yaşamımız en güzel masaldır. Şimdi yavaşça oturun, nehrin sonuna geldik.” demiş. Kardeşler babalarına hak vererek oturmuşlar. Kıyıya vardıklarında kayıktan inmişler. Tam o sırada nehir dile gelerek: “Dört nehri güzel, doğru ve erdemli davranışlarınız sayesinde geçtiniz. Bunun için size teşekkür ediyoruz, güzellikler sizinle olsun.” demiş. Nehrin konuşmasına şaşırان bir o kadar da mutlu olan aile sevinç içinde oradan ayrılarak yeni maceralara doğru yola çıkmış.



Metaforlar

Birinci Gemi = Birinci Parmak

İkinci Gemi = İkinci Parmak

Üçüncü Gemi = Üçüncü Parmak

Dördüncü Gemi = Dördüncü Parmak

Kaptan Vivaldi'nin Gemisi = Baş Parmak

Dört Geçit = Çellonun Telleri

Kazanım: Sol el parmak geçişlerini ve tellerdeki parmak pozisyonlarını doğru yapabilme.

2.12.2.2. Dahi Gemicî Vivaldi

Zaman zaman içinde kalbur saman içinde nesli tükenmekte olan hayvanları doğal yaşam alanlarına götüren dört gemi yola çıkmış. Bu uzun yolculuk boyunca dört geçitten geçilecekmiş. Arkalarında köpüklerden izler bırakarak denizleri okyanusları geçmeye başlamışlar. Gemiciler ve çalışanlar gemide bulunan hayvanları seviyor onlara çok iyi bakıyorlarmış.

Vivaldi çok zeki akıllı ve öngörülü bir gençmiş, bu yüzden böylesine önemli bir görevin başına onu geçirmişler. Gemilerde yapılacaklar baş kaptan Vivaldi'ye haber verilir onun onayı alınırmış.

Vivaldi gemilerin hemen arkasında ilerleyen destek gemisindeymiş. Bir süre yol aldıktan sonra birinci geçide varmışlar. Vivaldi deniz yollarını, geçitleri ve nasıl geçileceğini çok iyi bilirmiş. Hemen gemilere geçiş yöntemini iletişim telsizinden bildirmiş: “Acele ve telaşa gerek yok. Önce birinci gemi geçecek ardından ikinci gemi, en son üçüncü ve dördüncü gemi birlikte geçecek.” Tüm gemiler söylenene uyarak birinci geçitten sorunsuz çıkıp yollarına devam etmişler.

Bir süre daha yol aldıktan sonra ikinci geçide varmışlar. Burası kayalıklarla dolu bir bölgeymiş. Vivaldi geçitleri iyi bildiği için planı hazırmış. Tekrar gemilere haber salmış: “Aynı bir önceki sırayla geçeceğiz. Önce birinci gemi sonra ikinci, en son üçüncü ve dördüncü gemi birlikte geçecek.” demiş. Böylelikle kayalıklarla dolu ikinci geçitten de zarar görmeden çıkmayı başarmış ve yollarına devam etmişler.

Ertesi gün güneş alçalıp karanlık çökmek üzereyken üçüncü geçit görünmüş. Burası buzulların olduğu bir geçitmiş. Doğru bir sırayla geçilmediği takdirde buzullara çarpabilir geminin içindekiler zarar görebilirmiş. Kaptan Vivaldi hemen yeni bir geçiş sıralaması yapmış. Gemilerle iletişime geçmiş ve: “Sakin olun, kolayca geçeceğiz. Sıralamamız şu şekilde: Önce birinci gemi ardından ikinci ve üçüncü gemi birlikte en son dördüncü gemi geçecek.” diyerek onları rahatlatmış. Gemiler kaptan Vivaldi'nin sıralamasına uyarak üçüncü geçitten de zarar görmeden geçmeyi başarmışlar ve yolculuklarına devam etmişler. Dördüncü geçidi de geçince önlerinde hiçbir engel kalmayacak nesilleri tükenmekte olan hayvanları yaşam alanlarına bırakabileceklermiş.

Sonunda son geçide varmışlar. Bu geçitte bin bir türlü kuş seslerini duymak mümkünmüş. Burası kuş cenneti olarak bilinirmiş ve huzurlu, sakin bir yermiş. Kaptan Vivaldi gemilere: “Bir önceki sırayı sürdürelim. Önce birinci gemi ardından ikinci ve üçüncü gemi birlikte ve en son dördüncü gemi geçecek.” diyerek yönlendirmiş. Kuşların melodileri eşliğinde dördüncü geçitten de ayrılmışlar.

Artık önlerinde hiçbir engel kalmamış ve gemilerde bulunan nesli tükenmekte olan hayvanlar doğal yaşam alanlarına bırakılmış. Kaptan Vivaldi ve gemide çalışanlar böylesine güzel bir şeyi başarmanın, onlara yardım etmenin mutluluğuyla evlerine doğru yol almışlar...



2.12.3. Yay Tutuş Masalları

Metaforlar

Çam Ağacının Dalı = Yay

Anne = Topuktaki Baş Parmak

Kuş Kardeşler = Topuktaki Dört Parmak

Kazanım: Yayı Doğru ve Kavrayabilme

2.12.3.1. Kuş Kardeşler

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde ormanın derinliklerinde dört küçük kuş kardeş anneleriyle birlikte yaşarmış. Her şeyi birlikte yapar hep birlikte hareket ederlermiş.

Günlerden bir gün anneleri, artık büyümeye başlayan yavrularına uçmayı öğretmiş. Annelerinin beklediğinden daha hızlı öğrenmişler. Dört kardeş havalanıp bulutlardan aşağı süzölmüşler. Anne kuş yanlarına giderek: “Aferin size yavrularım uçmayı çok çabuk öğrendiniz. Şimdi de konmayı öğreneceksiniz. Kendinize güvenin. Sakin ve doğal bir şekilde konun. Hadi bir ağaç seçelim ve konalım.” demiş.

O sırada gökyüzünü seyreden yaşlı bir çam ağacı görmüşler. Çam ağacı dallarının konmak için iyi bir yer olduğunu düşünerek ona doğru uçmuşlar. Yanına vardıklarında dallarına konmak için izin istemişler ve yaşlı çam mutlulukla izin vermiş çünkü kuşları çok severmiş.

Kuş kardeşler ilk defa bir yere konacakları için heyecanlılarmış. Düşerlerse canları çok yanmasın diye alt dallardan birini seçmişler. Ardından dört kuş kardeş havalanarak yan yana konmuşlar. Ama o kadar sıkı tutmuşlar ki dalı pençeleri acıyarak yere inmek zorunda kalmışlar. “Pes etmeden öğrenene kadar deneyeceğiz.” demiş içlerinden biri. Tekrar

havalanıp dala doğru uçup konmuşlar. Fakat yine inişe geçmişler. Bu sefer de dalı çok hafif tutmuşlar ve dengelerini kaybederek tekrar yere inmek zorunda kalmışlar.

Olup biteni izleyen anneleri daha fazla dayanamayıp yavrularının yanına gelmiş ve: “Minik kuşlarım her denemede pes etmeyip azimle devam ettiğiniz için aferin size. Konmaya gelince; konmak biz kuşlar için doğal bir harekettir. Çok sıkı tutmayın canınız acır, çok hafif de tutmayın, dengenizi kaybedebilirsiniz. Şimdi uçun, kendinizi sakın ve güvenli bir şekilde dalın üzerine bırakın. Ben hemen arkanızdaki dalda sizi bekliyor olacağım.” demiş. Annelerinin konuşmasıyla cesaret toplayan minik kuşlar hemen havalanmışlar ve konacakları dala yönelerek yan yana konuvermişler. Yumuşacık tutup kavrayıvermişler, her şeyde olduğu gibi yumuşak davranış dala doğru tutunmaya harika bir çözüm olmuş. İşte sonunda başarmışlar. Her zaman onlara güvenen ve arkalarında olan anneleri alkışlayarak: “Aferin yavrularım. Pes etmeden devam ettiniz ve başardınız. Sizinle gurur duyuyorum.” demiş. Yaşlı çam ağacı da kuş kardeşleri tebrik ederek her zaman gelmelerini söylemiş. Onlar da çam ağacına teşekkür etmişler, onu her zaman ziyaret edeceklerine söz vermişler. Ve başarmanın mutluluğuyla hep birlikte evlerine dönerek sonsuza dek mutlu yaşamışlar.



Metaforlar

Dupre Adındaki Balık Heykeli: Yay

Dört Mühendis: Topuğun Önündeki Parmaklar

Usta Balık: Topuğun Arkasındaki Baş Parmak

Kazanım: Yayı doğru tutabilme ve kavrayabilme

2.12.3.2. Renkli Balıklar Ülkesi

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde büyük denizlerin birinde renkli balıklar ülkesi varmış. Bu ülkede rengârenk balıklar mutlu ve kardeşçe yaşarmış.

Nihayet o yaz şenlik zamanı gelmiş çatmış. Bu şenlik müthiş bir şölenle kutlanıyormuş. Bu yıl şenlikte balıklar ülkesini kötü balıkçıdan kurtaran balık Dupre'nin heykeli dikilecekmış. Heykelin doğru dikilerek sağlam durması için ülkenin en iyi dört mühendis ve bir usta balığı görevlendirilmiş.

Şenlik sabahı balık Dupre'nin heykeli getirilmiş. Şölen heykelin dikilmesiyle başlayacaktı. Heyecanlı gözler şenliği başlatacak heykelin üzerindeymiş. Ve sonunda usta balık mühendisleri yanına çağırarak: “Çok değerli olan bu heykeli, doğru ve sağlam bir şekilde yerine yerleştirmeliyiz. Bunun için de öncelikle heykeli doğru tutmalıyız. Dördünüz yan yana dizilerek ön tarafa geçin; güzel, doğru ve dengeli tutun. Ben de heykelin arkasındaki çıkıntıda kalarak destek vereceğim. Hadi şimdi heykeli doğru bir şekilde yerleştirelim ve şenliği başlatalım!” diyerek yerlerini almışlar. Ardından heykeli güzelce tutarak yavaşça kaldırmışlar. Ardından yerine götürmüşler ve doğru bir şekilde yerine yerleştirmişler. Heykelin yerine oturmasıyla havai fişekler patlamaya, şarkılar çalmaya, neşeyle dans etmeye başlanmış. Şenlik alanı renk cümbüşüne dönmüş.

Dupre ve diğer balıklar usta balık ve dört mühendise, heykeli doğru yerleştirdikleri için çok teşekkür etmişler. Ve o yaz festival müthiş ve renkli bir şölenle kutlanarak sona ermiş. Bütün balıklar mutlu ve memnun bir şekilde evlerine dönmüş.

Gökten üç elma düşmüş: Biri renkli balıklar ülkesine, biri kurtarıcı balık Dupre'ye, biri de heykeli dengeli ve doğru tutarak yerleştiren dört mühendis ve usta balığa...



BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yapılan çalışmayla yakından ilgili olduğu düşünülen araştırmalarla ilgili özet bilgiler aşağıda verilmiştir.

Demirbacak (2019), “Viyolonsel Eğitiminin Başlangıç Aşamasında Tekerlemelerin Ve Türk Çocuk Şarkılarının Kullanımına Yönelik Eğitimci Görüşleri” isimli yüksek lisans tezinde viyolonselin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve türk çocuk şarkılarının öğretmenler açısından uygun olup olmamasına bakılarak bu yönde hazırlanmış tekerleme ve türk şarkılarının uygunluğuna yönelik eğitimcilerin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın sonucunda viyolonselin başlangıç aşamasındaki teknik davranışların kazanılmasında, hazırlanan tekerlemeler ve çocuk şarkılarının yararlı ve uygun olduğu ve başlangıç aşamasında kullanılabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

Erden, (2011), “İlköğretimde Müzikli Dramatizasyon Destekli Viyolonsel Eğitime Yönelik Bir Model Önerisi” isimli yüksek lisans tezinde viyolonsel eğitimi alan birinci pozisyonu kavramış ilköğretim öğrencilerine yönelik dramatizasyon destekli yeni bir model önerisi geliştirerek, bu modelle öğrencilerin viyolonsel çalma becerilerinin geliştirilmesi, motivasyonlarının artırılması, müzikal ifade bütünlüğü kazandırılması hedeflenmiştir.

Tecimer & Doğan (2019), “Erken Çocukluk Döneminde Piyano Eğitimi: Gelişim Alanlarına Etkisi ve Güncel Öğretim Yöntemleri” adlı bildiride erken çocukluk dönemindeki piyano eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri irdelenerek, çocuklara yönelik piyano metotlarının ve içeriklerinin incelenmesi konusu ele alınmıştır.

Yıldız & Şen, (1999), “Küçük Yaşlarda Müzik ve Piano Eğitiminin Önemi” adlı makalede küçük yaşta müzik eğitiminin önemine vurgu yapılmıştır. Erken çocukluk döneminde çocuklara ne gibi faydalar sağladığına yönelik bilgilere değinilmiştir. Küçük yaşta müzik

eğitiminde piyano eğitiminin önemli bir yeri olduğu ve çocukların piyanoya kolay adapte olduğu hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Gürkan Öztürk & Özkan (2016), “4-7 Yaş Başlangıç Keman Eğitiminde Kullanılan Metotlara Yönelik Keman Eğitimcilerinin Görüşleri” adlı makalede keman eğitimine yönelik metot seçimlerine etki eden faktörlerin neler olduğu ve bu alandaki metotları ne ölçüde kullandıkları hakkında bilgiler verilmiştir. Araştırmalarda çocukların müzikal becerilerinin gelişmesinde en önemli rolün öğretmenler ve ebeveynlerde olduğu tespit edilmiş olup, 4-7 yaş arası çocuklarda kemanın neden tercih edildiği hakkında bilgiler sunulmuştur. Erken yaşta kullanılan keman metotları incelenmiştir.

Kabataş (2017), “Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi” adlı makalede okul öncesi eğitim kavramının ilk çağlardan günümüze kadar önemini koruduğu belirtilmiştir. Çocuk ve müzik arasındaki bağ incelenerek müziğin çocuğun gelişimine sağladığı katkılar sunulmuştur.

Uluğbay (2013), “Müzik Eğitiminin Çocuk Zekasına Olan Etkileri” adlı makalesinde müziğin çocuk gelişimindeki rolünü gözler önüne seren çalışmaları, bulguları ve araştırmaları ortaya koymaktadır. Erken yaşta müzik eğitimi alan çocuklar üzerinde yapılan araştırmalara değinmektedir. Çocuğun gelişimini evreleriyle açıklamaktadır. Müzik ile gelişim arasında doğrudan bir bağ olduğunu deneyler yoluyla göstermektedir. “Müziğin doğru ve etkin kullanımının çocuk gelişim sürecinde birçok alanda özellikle zekâ gelişiminde ciddi katkıları olduğu aşikârdır.” sonucuna ulaşmaktadır.

Şahin (2011), “Masalların Çocuk Gelişimine Etkilerinin Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi” adlı makalesinde anasınıfı öğretmenlerinin masalların çocukların gelişimleri üzerindeki etkileri ile ilgili görüşlerini incelemektedir. Başlangıçta masalın ne olduğundan bahsederek, çocuğun karşısına çıkan ilk edebi tür olduğu belirtilmiştir. Masalların çocukların gelişimi üzerindeki etkileri öğretmen görüşleriyle desteklenerek aktarılmıştır.

Yaldız (2006), “Masalların Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi (Sarayönü Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde Sarayönü ve çevresinde anlatılan masallar ve bu masalların çocuk eğitimine katkısını incelemiştir. Masalın halk kültürümüzdeki yerini açıklamış ve çocuk eğitiminin nasıl olması gerektiği hakkında bilgiler vererek masalın çocuk eğitimindeki önemine dikkat çekmiştir. Çocuğa sağladığı olumlu etkilere değinilmiştir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

4.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde olup nitel bir çalışmadır. Nitel araştırmaları (Yıldırım & Şimşek, 2008) “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak açıklamıştır.

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan “özel durum yöntemi” (örnek olay) kullanılmıştır. Özel durum yöntemi bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine ve kısa sürede incelendiği yöntemidir. Bu yöntemle nasıl, niçin, ne sorularına cevap aranır. Bu tür çalışmalar daha çok sebep-sonuç ilişkilerine odaklanır. Adından da anlaşıldığı üzere özel bir durum, olay, grup veya kişi üzerine odaklanır. Bu yöntemle araştırmacı olayla ilgili en ince detayları, sebep-sonuç ilişkilerini keşfetme fırsatı bulur.

4.2. Çalışma Grubu

Araştırmada çalışmaya gönüllü kaynak kişiler seçilerek bir araştırma grubu oluşturulmuştur. Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’deki Üniversitelerin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’ndaki viyolonsel eğitimcileri, konservatuvarda görev yapan viyolonsel öğretmenleri ve okullarda görev yapan viyolonsel öğretmenleri oluşturmaktadır.

Tablo 1

Demografik Bilgiler Tablosu

Uzman Kişi	Mesleki Deneyim	Eğitim Durumu	Çalıştığı Kurum	Çalışılan Yaş Grubu	3-6 Yaş Grubuna Yönelik Aldığı Eğitim
S1	28 Yıl	Doktora	Gazi Üniversitesi	3-70	Suzuki-Kodaly Eğitimi
S2	10 Yıl	Doktora	Bilfen Çayyolu İlköğretim Okulu	10-16	Suzuki-Kodaly Eğitimi
S3	19 Yıl	Doktora	Bilim Sanat Merkezi	3,5-35	Suzuki-Kodaly-Orff Schulwerk
S4	16 Yıl	Doktora	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	18-22	Suzuki Eğitimi
M1	7 Yıl	Yüksek Lisans	Sümer Ortaokulu	10-14	Orff Schulwerk
M2	5 Yıl	Yüksek Lisans	Suje Okulları	6-14	-
M3	10 Yıl	Yüksek Lisans	FMV Işık Okulları	5-18	-
M4	9 Yıl	Doktora	Eyüboğlu Eğitim Kurumları	3-10	Orff Schulwerk
Ö1	17 Yıl	Sanatta Yeterlik	Anadolu Üniversitesi	9-15, 18 Yaş ve Üstü	-

Tablo 1’de çalışma grubunu betimleyen tabloda görüldüğü gibi viyolonsel eğitiminde masalların işlerliğine yönelik görüş bildiren dokuz viyolonsel öğretmeninin tamamının deneyimli öğretmenler olduğu, 3-6 yaşa yönelik eğitim vermiş olan viyolonsel öğretmenlerinin büyük oranda olduğu ve o yaşa eğitim vermemiş olsalar da aldıkları eğitimin ona yönelik olduğu ve çalışma grubunun tamamının lisansüstü eğitim yaptığı görülmektedir.

4.3. Verilerin Toplanması

Araştırma için kütüphane ve internet yoluyla ulaşılan, ilgili konuya yönelik, yüksek lisans ve doktora tez araştırmaları taranmış, benzer çalışmalar incelenmiştir. İncelenen akademik araştırmalardan ilgili ve ayrıntılı bilgiler derlenmiş, ilgili uzman öğretim elemanları ve müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Erken çocukluk dönemine yönelik eğitim almış Türkiye’deki Suzuki öğretmenlerine, konservatuvar ve özel okullarda bu yaş grubuna çalgı eğitimi veren viyolonsel öğretmenlerine, hazırlanan masallar çocuklara dinletilmek üzere yapılan amatör ses kaydı ile gönderilmiş, masalların çalgı eğitiminde kullanımına ve işlerliğine yönelik yarı yapılandırılmış sorular yönlendirilerek verilen cevaplar sonucunda veriler toplanmıştır.

4.3.1. Masalların Oluşturulmasında İşlem Basamakları

Çalışmaya konu olan üç temel davranıştan “viyolonselde tutuş-oturuş”a yönelik iki, “yay tutuş”a yönelik iki ve “sol el konumlandırmaya” yönelik iki masal olmak üzere araştırmacı tarafından toplamda altı masal yazılmıştır. Masal kahramanlarına viyolonsel bestecilerinin isimleri verilmiş, bu yolla çocuklara viyolonsel genel kültürü de kazandırması hedeflenmiştir. Her masala, anlaşılabilirliğini artırmak için temel davranışları temsil eden metaforlar eklenmiştir. Masallar ifade ve içerik bakımından yaş grubuna uygun hale getirilmesi amacıyla dil bilimci ve rehberlik-psikolojik danışman tarafından incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapılarak onay alınmıştır. Ardından masallar amatör ses kaydı ile seslendirilip fon müziğı ile kayıt altına alınmış, öğrenci ve öğretmenlere dinletilerek işlerliğı konusunda geri dönüş alınmıştır.

4.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılmasına ilişkin uzman görüşlerine yönelik görüşme formu hazırlanarak görüşmecilere dört yarı yapılandırılmış soru yöneltilmiş, alınan yanıtlar doğrultusunda öğretmenler kodlandırılarak görüşleri belirtilmiştir. Belirtilen görüşler bulgulara işlenmiş, yorumlanarak sonuca ulaşılmıştır.



BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu kısmında çalışma konusu hakkında ulaşılan bulgular işlenmiş, öğretmenlere yönlendirilen yarı yapılandırılmış sorular alt problemlerle eşleştirilerek bulgu ve yorumlara ulaşılmıştır.

5.1. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi’nde Masalların İşlevine Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Ö1: “Düzenli, sağlıklı, uzun soluklu ve temelleri sağlam atılmış bir müzik eğitiminin sırrı benim düşünceme göre öğrencinin dersten mutlu ve merakla ayrılmasıdır. Masallar ile zenginleştirilmiş bir müzik eğitiminin bunu sağlayabileceğini düşünüyorum.”

S1: “Bildikleri ve alışkın oldukları lisanı (masalları) kullanmanın hayal gücü ve yaratıcılıklarına olumlu etkisi olacağını ve kalıcı öğrenme sağlayacağını düşünüyorum.”

S2: “Masallar, küçük yaş grupları için bilinçaltı yönlendirmede ve örtük bilgi verme konusunda oldukça etkili formlardır. Bu sebepten, masalların okulda doğru ve etkili kullanıldığı takdirde, okul öncesi dönemdeki müzik eğitimine olumlu katkılar sağlayacağı görüşündeyim.”

S3: “Masallar çocukların hayal gücü, konsantrasyon, dikkatini verme, odaklanma gibi becerilerini geliştirerek birçok konuyu daha kolay anlamasını ve içselleştirmesini sağlar. Bu masalların en önemli eğitsel işlevlerinden biridir. Dolayısıyla müzik eğitiminde masallardan faydalanmak çocukların müziği, müzik aracılığı ile verilmek istenen duyguyu, düşünceyi, kazanım veya davranışı içselleştirmelerinde büyük ölçüde faydalı olacaktır.”

S4: “Sadece masalların çocukların müziği daha kolay anlayıp, algılayabilmesi için faydalı olacağını düşünmüyorum. Bununla birlikte müzik ve çelloya yönelik tutumlarında etkili olabilir. Bu yönüyle başka bir araştırma konusu olabilir.”

M1: “Erken çocukluk dönemindeki çocuklar için masallar, güzel ve doğru davranış kazandırmada her zaman öncü olmuştur. Masalın içinde barındırdığı öğelere bakıldığında çocukların gelişim özelliklerine katkı sağlayarak algı düzeylerini yükseltmeye yardımcı olduğunu görürüz.”

M2: “Büyük ölçüde fayda sağlayacağını düşünüyorum. Çocuklara anlatılan konuların hikayeleştirilmesi her zaman daha kalıcı oluyor. Masalları ve masal kahramanlarını ciddiye aldıkları için teknik bilgileri doğru uygulamak için ekstra çaba sarf edeceklerini düşünüyorum.”

M3: “Çok faydalı olacağını düşünüyorum. Okul öncesi eğitiminde oyun ya da masallarla, müziği anlamaları çok daha kalıcı oluyor. Nota eğitiminde de bu yöntemi kullanıyorum. Dizek apartmanında yaşayan notalarla ilgili bir masal anlattığımda öğrenim ve akılda kalıcılığı çok hızlı oluyor.”

M4: “Çocukların yeni bilgileri kolayca öğrenmesindeki en büyük etkenin, öğretilecek olan bilgiyi hikayeleştirerek, masal yoluyla ya da oyunlaştırarak öğretmek olduğunu düşünüyorum. Aksi takdirde öğrenilen bilginin kalıcı olamayacağı düşüncesindeyim.”

Erken çocukluk dönemi müzik eğitiminde masalların işlevine yönelik elde edilen bulgular doğrultusunda ;

M3, S1, M2 daha çok akılda kalıcı olabileceğini , S1 ve S3 hayalgücü becerilerini geliştirdiğini, S3 ve S4 daha kolay anlama ve algılama sağlayacağını belirtmiş; S1 ve S2 olumlu katkılar sağlayabileceği görüşünderken M3 çok faydalı olacağı görüşünde, M2 ve S3 ise büyük ölçüde fayda sağlayacağı görüşündedir. Ve uzmanların hepsinin müzik eğitiminde masal yoluyla öğrenmeye olumlu baktığı görülmektedir.

Bu durumda, erken çocukluk dönemi müzik eğitiminde masalların kullanımının, çocuklarının hayalgücü ve yaratıcılıklarına olumlu etki edebileceği, konsantrasyonu ve akılda kalıcılığı arttırabileceği, kolay öğrenme sağlayabileceği ve çocukların müziği içselleştirerek müziğe karşı olumlu tutum geliştirebilecekleri söylenebilir.

5.2. Erken Çocukluk Dönemi “Çalgı (Viyolonsel) Eğitimi”nde Masalların İşlevine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Ö1: “Çalgı eğitiminde notaların öğrenilmesi, çalgının tellerinin öğrenilmesinde renkler ve şekillerden; parmakların öğretilmesinde isimlendirmeden ve ilgi çekici tanımlardan faydalanıyoruz. Fakat okul öncesi çocuklarında tanımlarla ve kavramlarla onları yormadan, ürkütmeden, sanki bir oyunun içindeymiş gibi hissetmelerini sağlayarak dersleri yürütmenin faydalı olacağını düşünüyorum. Bu anlamda masallardan faydalanmak hem akılda kalıcılığı artıracak, hem çalgıya karşı öğrencinin merakını artıracaktır. Her çocuğun bilgiyi yorumlama şekli farklı olabiliyor. Kimisi için sarı renk sevinç ve mutluluk hissi yaratıyorken kimisi için tam tersi düşünce ve hisler canlanabiliyor. Masallar çocukların hayal güçlerini harekete geçirip hissettikleri ve yorumladıkları şekilde hafızalarında yer edecektir. Böylece masala gönderme yapan her hatırlatmada hedeflenen başlangıç seviyesi kazanımları kolayca gerçekleştirilebilir. Masal akılda kalıcılığı kolaylaştıracak ve çalgı ile ilgili bağlantıyı kurma ve beklenen davranışı gerçekleştirme sürecini olumlu yönde etkileyecektir.”

S1: “Her öğrenci farklı bir örneklem ve çalgı eğitimi çok kişisel bir eğitim. Dolayısıyla hedeflen davranışın öğretilmesinde kullanılacak farklı metodlara her zaman ihtiyaç var. Başlı başına bir yöntem olmasından ziyade eğitimi destekleyecek ve kullanılabilecek farklı bir yol olarak düşünülebilir.”

S2: “Evet, düşünüyorum. Hedef davranışların teorik olarak verilmesinden, masal anlatım tekniği kullanılarak verilmesi kazanımların anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Farklı yaklaşımların düşünmeyi geliştirdiğini inancındayım. Masallardan yararlanılması fikri de farklı bir yaklaşım. Olumlu olacağı görüşündeyim.”

S3: “Masalda kullanılan simgeler, metaforlar ders esnasında uygulamaya yönelik olarak verildiğinde ve uygulandığında davranışlar daha kolay kazandırılabilir. Masallar verilmek istenen değeri, konuyu veya davranışı kişiye doğrudan söylemek yerine onları simgeleştirerek, örnekleyerek, hikayeleştirerek ve oyunlaştırarak aktarmaktadır. Masallar bu yönüyle çocuklar için eğlenceli özelliktedirler. Bundan dolayı masalların çalgıya başlangıç aşamasında anlaşılabilirliği ve akılda kalıcılığı arttırabileceğini düşünüyorum.”

S4: “Görseller, animasyonlar ve dramatizasyon gibi yöntemler ile desteklenirse faydalı olabilir.”

M1: “Erken çocukluk dönemindeki çocuklar eğlenerek öğrenmek isterler. Masalları işin içine katmak eğlenerek öğrenmeyi destekleyeceği gibi, çalgı eğitiminin başlangıç aşamasındaki temel davranışlar masalsı bir anlatım kullanarak anlatıldığında akılda kalıcılığı ve anlaşılabilirliği daha da kolaylaştıracağına inanıyorum. Özellikle erken çocukluk dönemindeki 3-6 yaş grubunda çok işe yarayacaktır. Masalların, çocuklarda olumlu istendik davranışların gelişmesine sunduğu katkılara bakıldığında, duruş-oturuş, yay tutuş, sol el konumu gibi temel davranışlar daha kolay ve hızlı bir şekilde kazandırılacaktır. Viyolonsel masallardan yararlanarak öğretmek, çocukların çalgısını sevmesini sağlayacak, çocuk viyolonselini severek ve heyecanla çalacaktır.”

M2: “Daha büyük yaş gruplarında bile işe yarayacaktır. Özellikle okul öncesinde çok etkili ve kalıcı olacağını düşünüyorum. Öğretmen gözetiminde tekniklerin doğru ve daha kolay anlaşılması bence mümkün. Öğretilenler büyük oranda kalıcı olacaktır. Sadece çalgı dersleri değil tüm derslerde masalların öğrenmede kalıcılığı arttırdığını düşünüyorum. Çocuklara benzetmeler yaparak anlatılanlar onların dünyasında daha etkili oluyor.”

M3: “Bu yaş grubu için en dikkat çekici ve kalıcı yöntemlerden birini olacağını düşünüyorum.”

M4: “Evet. Çünkü çocukların hayal dünyaları yetişkinlere göre oldukça büyüktür. Dolayısıyla öğrendiği yeni bilgileri uygularken, hayalinde canlandırarak ya da kendini o hikayenin içinde hissederek uygulaması akılda kalıcılığı oldukça artıracaktır. Viyolonsel de diğer enstrümanlar gibi öğrenme aşamasında emek isteyen bir çalgı. Çocukların bu öğrenme yolunda rahat ve istekle ilerleyebilmesi adına bu tür hikayeleştirme yöntemlerinin yararlı ve etkili bir yöntem olduğunu düşünüyorum.”

Erken çocukluk dönemi çalgı (viyolonsel) eğitiminde masalların işlevine yönelik elde edilen bulgular doğrultusunda ;

Ö1, S2, S3 ve M1’in verilen kazanımları daha kolay kazandıracağı , Ö1, S3, M1 ve M4’ün çalgıya meraklarını artıracığı ve daha akılda kalıcı olacağı, M3’ün dikkat çekici ve kalıcı bir yöntem olacağı görüşünde oldukları görülmekle birlikte ; S2 ve Ö1 olumlu bir yaklaşım olacağını, M4 de yararlı ve etkili bir yöntem olduğunu belirtirken, S4 görsel, animasyon, dramatizasyon gibi yöntemlerle desteklenirse faydalı olabileceği görüşündedir.

Bu durumda; erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalların kullanımının, çocukların viyolonsele karşı meraklarını arttıracığı, masallardaki metaforların temel davranışları daha kolay kazandırabileceği, eğlenerek öğrenme sağlanarak viyolonsele

çalışma isteklerini arttırabileceği, görsel, animasyon, dramatizasyon gibi yöntemlerle desteklenirse daha da faydalı olabileceği söylenebilir.

5.3. Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitimi'nde Temel Davranışlardan Biri Olan “Viyolonsel Tutuş ve Oturuş”, “Yay Tutuş” ve “Tuşede Sol El Konumlandırma”ya Yönelik Hazırlanan Masalların İşler Olmasına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Ö1: “Özellikle çalgıyı bedene yerleştirme ve doğru oturuş pozisyonu ile ilgili daha akılda kalıcı ve kolay anlaşılır bir iletişim yaratacağını düşünüyorum. Benzetmeler ve masal öğeleri hatırlanması kolay ve ilgi çekici olacağından temel davranışlar daha kolay kazandırılabilir.”

S1: “Temel davranışlara yönelik yazılmış altı masalın her birinin bu davranışlara hizmet ettiğini, özellikle 3-6 yaş grubundaki kendi öğrencilerimde sınıdığım etkili bir öğrenme olduğunu söyleyebilirim. Temel davranış kazanılmasında ilgi çekici ve etkili bir yol olabilir.”

S2: “Çalışmaya konu olan ve “Erken çocukluk viyolonsel eğitiminde temel davranışlardan biri olan “viyolonsel tutuş ve oturuş”, “yay tutuş” ve “tuşede sol el konumlandırma” ya yönelik hazırlanan masalların, yaş grubu küçük çocukların hayal dünyasına ulaşması bakımından önemli buluyor ve kavramları anlamalarında kolaylaştırıcı özellik barındırdığını, işlevsel olabileceğini düşünüyorum. Bu durum her çocukta farklılık gösterebilir ancak masallar, genel yaş itibari ile çocukların düşünce ve hayal dünyasına hitap ettiği için temel davranışları da kolay kazandırabilir görüşündeyim.”

S3: “Bence ders esnasında okunduğunda ve okunan masalın amacı aktarıldığında, ilişkilendirme konusunda yardımcı olması açısından çok olumlu sonuçları olacaktır. Masalların eğitsel işlevleri, oyunlaştırma ve eğlendiricilik gibi özellikleri göz önüne alındığında algı düzeyini ve anlaşılabilirliği yükselteceğini düşünüyorum. Temel davranışların kazandırılmasında ilgili kazanıma uygun masalın yine ders esnasında hemen masal ile ilişkilendirilerek kullanılması çok etkili olacaktır.”

S4: “Okul öncesi dönemin önemli eğitim unsurlarından olan masalların temel davranışlar özelinde çok etkili olacağını düşünmüyorum. Bununla birlikte masallar çocukların müzik eğitimine ve çalgılarına ilişkin tutumlarında anlamlı derecede farklılık yaratabilir ve bu da dolaylı olarak faydalı olabilir.”

M1: “Erken çocukluk döneminde gelişimin neredeyse tüm alanlarına katkı sağlayan masalların viyolonselde temel davranışları kazandırmada da kolay, hızlı ve kalıcı bir öğrenme sağlayacağı, öğrenirken eğlendireceği, hayalgücünde canlandırarak bu davranışları basit bir şekilde algılayıp uygulayacağı düşüncesindeyim. Masalın içinde barındırdığı öğelere bakıldığında çocukların gelişim özelliklerine katkı sağlayarak algı düzeylerini yükseltmeye yardımcı olduğunu görürüz. Dolayısıyla viyolonsel öğretimi yaparken de masallara başvurarak masalsı bir anlatım kullanmak, özellikle başlangıç aşamasında temel davranışların kazandırılmasında, ilgi çekici olmasıyla çocukların algılarını her an açık tutarak algı düzeylerini yükseltecek, masalların yalın ve sade anlatımından dolayı anlaşılabilirliği daha da kolaylaştıracaktır. Masal karakterlerine farklı ses tonları vererek sunulup, masal evreni heyecanlı ve ilgi çekici bir biçimde anlatılırsa, temel davranışların, masalsı bir anlatım kullanılarak çok daha kolay kazandırılabilceği ve daha çok akılda kalıcı olabileceği düşüncesindeyim.”

M2: “Viyolonselin perdesiz bir çalgı olması sebebiyle sol el konumlandırılmasında özellikle erken çocukluk döneminde doğru tasvirler verilmesi önemlidir. Çocukların daha sağlıklı konum alışkanlıkları kazanması sebebiyle masalların kullanılması çok daha kalıcı ve sağlıklı olacaktır. Özellikle oturuş ve parmak konumlandırılması konusunda öğrencilerde farkındalık yaratacağını ve anlaşılabilirliği kolaylaştıracığını düşünüyorum.”

M3: “Erken çocukluk dönemi enstrüman eğitiminde benzetmeler yoluyla öğretim yapmanın çok daha kalıcı olduğunu gözlemledim. Örneğin sol el konumlandırmayı anlatırken tuşeyi elimizde kuş varmış gibi tutuyoruz ve sandalyeye dik oturuyoruz gibi direktifler verirken bunu masal yolu ile aktarmak çok daha akılda kalıcı ve etkili olacaktır. Çocuk masalda duyduğu oturma şeklini, duruşunu, tutuş tekniklerini daha kolay aklında tutabilir. Viyolonsel eğitiminde de masalları dinlerken duruş, tutuş ve teknik bilgilerle ilgili detayları kolay algılayacaklardır.”

M4: “Kendim de bir davranış ya da bir bilgi vereceksem çocuklara, mutlaka hikayeleştirerek anlatıyorum. Normal ve düz bir biçimde ne kadar anlatılsa da çocukların akıllarında kalmıyor. Öğrenebilmeleri için mutlaka hayal güçlerinde canlandırmaları gerekiyor. Dolayısıyla masalların ve hikayelerin etkisinin çok büyük olduğunu düşünüyorum. Her şeyden önce temel davranışlar konusundaki yönergeleri aklında çok daha kolay tutabilir. Enstrüman çalmak da başlı başına insanın algısını, dikkatini tamamen toparlayan bir eylem. Bilgilerin masallarla pekiştirilmesi de çocukların ekstra odaklanması ve anlaşılabilirliği arttırmasında yardımcı olacaktır.”

Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışlardan biri olan “Viyolonsel Tutuş Ve Oturuş”, “Yay Tutuş” ve “Tuşede Sol El Konumlandırma”ya yönelik hazırlanan masalların işler olmasına ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda ;

S1 altı masalın her birinin temel davranışlara hizmet ettiğini, Ö1,S2 ve M3 temel davranışların daha akılda kalıcı ve kolay anlaşılır olabileceğini, S2 temel davranışları daha kolay kazandırabileceğini, Ö1, S1, S2, M1 ve M3 masal öğelerinin temel davranışları hatırlanması kolay ve ilgi çekici hale getirebileceğini, S3 ilişkilendirme noktasında çok olumlu sonuçları olabileceğini, M4 ekstra odaklanma sağlayarak anlaşılabilirliği artırmasında yardımcı olabileceğini belirtmiş olup; M3 sol el konumlandırmada faydalı olacağını belirtirken, M2 özellikle oturuş ve parmak konumlandırmada faydalı olacağını bildirmiş, S4 ise dolaylı olarak faydalı olabileceğini ancak çok etkili olacağını düşünmediğini belirtmiş ve S1 etkili bir yol olduğunu belirtirken S3 ve M4 çok etkili olacağı yönünde görüş bildirmiştir.

Bu durumda; erken çocukluk viyolonsel eğitiminde temel davranışlardan biri olan “Tutuş Ve Oturuş”, “Yay Tutuş” ve “ Tuşede Sol El Konumlandırma”ya yönelik hazırlanan masalların işler olmasına ilişkin uzman görüşlerinde; özellikle oturuş ve parmak konumlandırılması konusunda farkındalık yaratacağı, altı masalın her birinin bu davranışlara hizmet ettiği, sözü edilen kavramları anlamalarında kolaylaştırıcı özellikler barındırarak işlevsel olabileceği, bu davranışların basit bir şekilde algılanıp uygulanabileceği, özellikle sol el konumlandırmada doğru konum alışkanlıkları kazandırabileceği, ilgi çekici ve etkili bir yol olabileceği, algı düzeyini ve anlaşılabilirliği yükseltebileceği, çalgılarına karşı tutumlarında önemli derecede farklılık yaratarak faydalı olabileceği, temel davranışların hatırlanmasını kolaylaştırarak akılda kalıcılığı arttırabileceği ve daha kolay ve hızlı bir öğrenme sağlanabileceği söylenebilir.



BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Çalışmada farklı eğitimlerde, farklı mesleki deneyimlerde, farklı yaş gruplarına viyolonsel eğitimi veren 4 Suzuki sertifikalı viyolonsel öğretmeni, 4 müzik öğretmeni ve bir konservatuvar öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Çalışma grubunu betimleyen tabloda Suzuki öğretmenleri (S), Müzik öğretmenleri (M), Konservatuvarda viyolonsel eğitimi veren öğretmen (Ö) ile kısaltılmıştır. Yazılan masallar, dil bilimci ve rehberlik ve psikolojik danışman tarafından yaş grubuna uygun hale getirilmiştir. Masallar seslendirilerek öğretmenlere ve çalıştıkları yaş gruplarına dinletilerek işlerliği konusunda uzman görüşü alınmıştır. Bu görüşler ışığında çalışmanın; genel olarak masalların genel müzik eğitiminde kullanılmasının çocukların ilgisini çekme, hayal gücü, konsantrasyon, dikkatini verme, odaklanma ve kalıcı öğrenme gibi konularda olumlu yönde katkı sağlayacağı; çalgı eğitiminde, farklı bir yöntem olması bakımından ilgi çekici olacağı, temel davranışların kalıcı olmasına, akılda kalmasına, çalgıya karşı merak uyandırarak daha eğlenceli hale getireceğini, viyolonselde temel tekniklerin anlaşılır olmasına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Bu çalışma için yazılmış masallar özelinde ise;

Viyolonselın perdesiz bir çalgı olması sebebiyle sol el konumlandırılmasında özellikle erken çocukluk döneminde doğru tasvirler verilmesi önemli olduğu, sol el konumlandırmayı anlatırken tuşeyi elimizde kuş varmış gibi tutuyoruz ve sandalyeye dik oturuyoruz gibi direktifler verirken bunu masal yolu ile aktarmanın akılda kalıcılığı arttıracığı, daha etkili öğrenme sağlayacağı, görsel, animasyon, dramatizasyon gibi teknikler ile desteklenirse daha da faydalı olabileceği, masalların temel davranışlara hizmet

ettiği ve viyolonsel eğitiminde etkili bir yöntem olabileceği görüşünde oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özellikle erken çocukluk döneminde masalların son derece etkili olduğu bilindiğinden bu kapsamda viyolonsel eğitiminde bu etkiyi göstermek ve geliştirmek amacıyla yapılan bu çalışmada; çocuklarla görüşerek deneysel bir çalışma yapmak, ortaya çıkan eksiklikleri gidermek ve masalların işe yararlığını ölçmek zaman isteyen bir süreçtir. Bu sürecin sürdürülebilir olması için; yaratıcı fikirlerle desteklenmesinin, yeni fikirlerin paylaşarak eleştiri ve değerlendirme süzgecinden geçirilip veriminin denenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

1. Aynı çalışmanın deneysel bir çalışma ile sınanması,
2. Bu konulara ait masalların sayılarının artırılması,
3. Farklı konuları hedefleyen yeni masallar yazılması,
4. Masalların profesyonel kayıt ile görüntü, görsel ve müzik ile desteklenerek; uygun ses tonu, lisan ve terminolojiyle yapılması,
5. Masalların farklı ülkelerde ve farklı dillerde seslendirilip youtube kaydı yapılarak ve geri dönüşlerin alınması,
6. Bu yöntemin farklı çalgılar için de kullanılabilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- ABRSM nedir?* (2018, Ağustos 23). <https://musiconline.co/tr>. sayfasından erişilmiştir.
- Akdeniz, S. (2006). *Bir “Masal Metinleri İnceleme Modeli” önerisi ve uygulaması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi 2. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara.
- Aslan, E. (2010). *Türk halk edebiyatı*. Ankara: Maya Akademi.
- Boratav, P. N. (2009). *Zaman zaman içinde*. Ankara: İmge.
- Brody, Z. S. (2020). Suzuki yaklaşımı örneği ile erken yaş müzik eğitiminde motivasyon. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(3), 44-51.
- Çevik, B. (2007). Müzik öğretim yöntemlerinden orff müzik öğretisine genel bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 95-100.
- Çilden, Ş. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Denizli.
- Demirbacak, N. K. (2019). *Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve Türk çocuk şarkılarının kullanımına yönelik eğitimci görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Erden, E. (2011). *İlköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitime yönelik bir model önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Eren, E. K. (2019). Emile Jaques Dalcroze ve ritmik yöntemi . *Eurasian Journal of Music and Dance*, 133.
- Erol, A. (2018). *Müzik üzerine düşünmek*. İstanbul: Bağlam.
- Gedik, S. (2020). Masalların eğitimsel işlevleri. *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 356-367.

- Gültek, B. (2002). Müzik, yetenek ve çocuk. *Çoluk Çocuk Dergisi*. http adresinden alındı.
- Gürkan Öztürk, F., & Özkan, P. (2016). 4-7 yaş başlangıç keman eğitiminde kullanılan metotlara yönelik keman eğitimcilerinin görüşleri. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 323-332.
- İmık, Ü., & Haşhaş, S. (2020). Müzik nedir ve hayatımızın neresindedir? *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 196-202.
- Kabataş, M. (2017). Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin önemi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(11), 192-202.
- Karaağaçlı, M. (2019). *Eğitim gelişim ve öğrenmede psikoloji bilgi kolu*. Ankara: Kitapçı.
- Karakaş, R. (2017). Evvel zaman içinden çağdaş zamanlara uzanan bir yolculuk arapça anlatılan bir siirt masalı: hezalok ile delalok. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 259-276.
- London College of Music (LCM) Nedir?* (2018, Ağustos 25). <https://musiconline.co/tr>. sayfasından erişilmiştir.
- Oğuzkan, A. F. (2010). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı.
- Oral, T. (2016). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Girişim.
- ORFF-SCHULWERK-Elementer müzik ve hareket pedagojisi*. (tarih yok). orffder: <https://www.orffder.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Öz, N. B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi*, XIV(1), 101-106.
- Özal, K. (2007). *Dalcroze metodu*. Samsun: Müzik Eğitimi.
- Özdemir, O., Özdemir, P., Kadak, M., & Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 4(4), 566-589.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitim yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 89-98.
- Sakaoğlu, S. (1999). *Masal araştırmaları*. Ankara: Akçağ.
- Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi*. (c. 4). Ankara.

- Sözer, V. (2021). *Müzik terimleri sözlüğü*. (4. b.). İstanbul: Remzi.
- Şahin, M. (2011). Masalların çocuk gelişimine etkilerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Milli Folklor Dergisi*, 12(89), 208-219.
- Şendurur, Y., & Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tanınımış, G. E. (2021). Keman eğitiminde colourstrings yöntemi. *İDİL Sanat ve Dil Dergisi*, 10(85), 1343-1351.
- Tecimer, B., & Doğan, C. (2019). *Erken çocukluk döneminde piyano eğitimi: gelişim alanlarına etkisi ve güncel öğretim yöntemleri*. 2. Uluslararası 19 Mayıs Yenilikçi Bilimsel Yaklaşımlar Kongresi, Samsun.
- Tufan, S. (1995). 4-8 yaş grubu öğrencilerinin müzik ve piyano eğitimi. *Mavi Nokta Aylık Müzik ve Sanat Dergisi*, 36.
- Tutkun, C., & Dinçer, Ç. (tarih yok). *Fiziksel büyüme ve motor gelişim*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Uçan , A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1993). *Genel müzik eğitiminde ve genel müzik eğitimcisi yetiştirmede müzik türlerinin yeri*. 1. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Trabzon.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar*. (2 b.). Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış*, 1-39.
- Uluğbay, S. (2013). Müzik eğitiminin çocuk zekasına olan etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 1025-1034.
- Yaldız, H. (2006). *Masalların çocuk eğitimi açısından incelenmesi (Sarayönü örneği)*. Konya.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

- Yıldız, E., & Şen, Y. (1999). Küçük Yaşlarda Müzik ve Piano Eğitiminin Önemi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(5), 187-191.
- Yılmaz, A. (2012). Çocuk Eğitiminde Masalın Yeri (Binbir Gece Masalları Örneği). *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2012(25), 299-306.
- Yılmaz, Z. O. (2021, Şubat 1). *Müzik Eğitiminde Orff Schulwerk Yaklaşımı/Orff Schulwerk Nedir?* Havadis Gazete: <https://www.havadiskibris.com/> adresinden alındı
- Yücel, F. (2005). Dil Edinimi ve Masal Dili. *Kazım Karabekir Üniversitesi Dergisi*, 105-115.
- (2019, Ocak 26). *Müzik ile ilgili söylenmiş güzel sözler*. <https://guzelsoezler.com> sayfasından erişilmiştir.



EKLER

Ek-1. Yapılandırılmış Sorular

GÖRÜŞME FORMU

ARAŞTIRMA KONUSU: “Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalsı Anlatım Yoluyla Temel Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Uzman Görüşleri”

Yer :

Tarih ve Saat :

Görüşmeci :

1. GİRİŞ

Ben Gizem AKKUŞ, MEB’de müzik öğretmeni olarak görev yapıyorum, aynı zamanda Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümünde yüksek lisans öğrencisiyim. “Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalsı Anlatım Yoluyla Temel Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Uzman Görüşleri” konulu bir araştırma yapıyorum. Araştırmanın;

1.1. Problem Cümlesi

Çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla birlikte çalgı çalmaya başlama yaşı gittikçe düşmeye başlamıştır. Özellikle erken çocukluk döneminde çalgı eğitimi, çocukların her türlü davranışına olumlu katkı sağladığından çok sık tercih edilmeye başlanmıştır. Viyolonsel de bu dönemde eğitimi verilen önemli çalgılardandır. Temel davranışların (duruş, yay tutuş, oturuş) öğretilmesiyle başlanan viyolonsel eğitimi zaman içinde seviyeye göre belirlenen etüt ve eserlerle gelişir.

Ancak temel davranışların kazanılmasında gerek yaş gruplarının küçük olması gerekse viyolonsel in öğrenilmesinin karmaşıklığı bazı zorlukları ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada; erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılmasına yönelik uzman görüşleri incelenecek, karşılaşılan zorlukların çözümlerinde farklı bir bakış açısı sağlanacaktır.

Araştırmanın problem cümlesi “Erken Çocukluk Dönemi Viyolonsel Eğitiminde Masalsı Anlatım Yoluyla Temel Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Uzman Görüşleri Nedir?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.2. Alt Problemler

Belirlenen alt problemler şunlardır:

- 1- Erken çocukluk dönemi “Genel Müzik Eğitimi”nde masalların işlevine yönelik uzman görüşleri nasıldır?
- 2- Erken çocukluk dönemi “Çalgı (Viyolonsel) Eğitimi”nde masalların işlevine yönelik uzman görüşleri nasıldır?
- 4- Erken çocukluk viyolonsel eğitiminde temel davranışlardan biri olan “viyolonsel tutuş ve oturuş”, “yay tutuş” ve “tuşede sol el konumlandırma” ya yönelik hazırlanan masalların işler olmasına ilişkin uzman görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın:

Erken çocukluk viyolonsel eğitiminde temel davranışların doğru algılanabilmesi,

Erken çocukluk viyolonsel eğitiminde masalsı anlatım yoluyla temel davranışların kazandırılması yönünden eğitimcilere farklı bir bakış açısı kazandırabilmesi,

Erken çocukluk dönemindeki çocuklara viyolonsel eğitimi veren eğitimcilere yol gösterici olabilmesi,

Erken çocukluk dönemi eğitiminde büyük yeri olan masallar ile viyolonsel eğitimini aynı paydada birleştiren ilk çalışma olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

GÖRÜŞME SORULARI

- 1- Erken çocukluk dönemindeki müzik eğitiminde, çocukların müziği daha kolay anlayıp, algılayabilmesi için masallardan yararlanmak ne ölçüde fayda sağlar?
- 2- Erken çocukluk dönemindeki çalgı eğitiminde başlangıç aşamasında öğretilen tekniklerin; masallardan yararlanarak masalsı bir anlatım yoluyla öğretilmesinin, anlaşılabilirliği ve akılda kalıcılığı kolaylaştıracağını düşünüyor musunuz?
- 3- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların kazandırılmasında masallardan yararlanılması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 4- Erken çocukluk dönemindeki viyolonsel öğretiminde masalsı anlatım yoluyla, temel davranışlar daha kolay kazandırılabilir mi?
- 5- Erken çocukluk dönemi viyolonsel eğitiminde temel davranışların, masallar aracılığıyla masalsı bir anlatım kullanılarak kazandırılmasının; algı düzeyini ve anlaşılabilirliği yükselteceğini düşünüyor musunuz?



GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..